

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA LİMİTED ŞİRKETTE ESAS SERMAYE PAYININ DEVRİ

*The Transfer of Registered Capital Shares in the Limited Company in the
Light of Supreme Court Decisions*

Murat TÜRE*

Özet

Bu çalışmada limited şirket esas sermaye payının devrinde öğreti görüşleri ve Yargıtay kararları incelenmiştir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda limited şirket ile ilgili kapsamlı değişiklikler getirilmiştir. Limited şirkette gerçekleşen en önemli değişikliklerden biri ise esas sermaye payının devrine ilişkin düzenlemelerdir. Limited şirkette esas sermaye payı bir malvarlığı değeri ve kanunen devredilebilen bir hak türüdür. Esas sermaye payının geçiş hallerinden birisi de payın devridir. Limited şirket kurulduktan sonra aynı ortaklarla devam etmeyebilir. Bu durumda limited şirkette payın devri gerek ortaklar arasında gerekse üçüncü kişilerle TTK'daki hükümler çerçevesinde yapılmaktadır. Esas sermaye payının devri için, payın devri sözleşmesi yapılması, tarafların imzalarının noter tarafından onaylanması, pay devrinin şirkete bildirilmesi, genel kurul tarafından payın devrinin onaylanması, payın devrinin pay defterine kaydı, ticaret siciline tescil ve ilanı gerekir. Çalışmada esas sermaye payının devri esas alınmış, miras, eşler arasındaki mal rejimine ilişkin hükümler veya icra yoluyla esas sermaye payının geçmesi halleri ele alınmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Limited Şirket, Esas Sermaye Payı, Payın Devri, Genel Kurul, Tescil

Abstract

In this study, doctrinal views and Supreme Court Decisions regarding the transfer of share of capital in the limited liability company has been examined. One of the most important changes that took place in a limited company is the regulations regarding the transfer of the capital share. In a limited company, share of capital is an asset value and a legally transferable right. One of the transition states of the capital share is the transfer of the share. After the limited company is established, it may not continue with the same partners. In this case, the transfer of shares in a limited company is made between the partners and third parties within the framework of the provisions of the

➤ Bu makale Etik Kurul iznine tabi değildir/This article is not subject to Ethics Committee permission.

➤ Makale Geliş Tarihi/Article Received Date: 06.01.2022

➤ Yayın Kurulu Kabul Tarihi/Editorial Board Acceptance Date: 16.06.2022

* Dr. Öğr Üyesi, Akdeniz University Faculty Of Law, murature@akdeniz.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-2475-5163>

TCC. The form of transfer of share of capital, the preparation of the share of capital transfer agreement, the notary approval of the signatures of the parties, the notification of the transfer of the share to the company, the approval of the transfer of the share by the general assembly, the registration of the transfer of the share in the share book, registration and announcement in the trade registry. In this study, the transfer of the registered capital share is examined, the provisions regarding the inheritance, the property regime between the spouses or the cases of passing the original capital stock share through execution are not examined.

Keywords:Limited Liability Company, Share of Capital, Transfer of Shares, General Assembly, Registration

GİRİŞ

Limited şirket, bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan, esas sermayesi belirli olan ve bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşan bir ticaret şirkettir (TTK m. 573/1). Limited şirket sermaye şirketi olmakla birlikte şahıs şirketi özellikleri de içermektedir. Öğretide limited şirketin kollektif şirketle anonim şirket arasında karma bir şirket olduğu, şahıs şirketleriyle sermaye şirketlerinin ortasında bulunduğu belirtilmekle birlikte¹ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda (anılış TTK) yapılan düzenlemelerle ve gerekçede de bir amaç olarak ortaya konulmasıyla limited şirketin anonim şirkete yaklaştığı da ileri sürülmektedir. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na (anılış eTTK) nazaran TTK'de esas sermaye payının devrinde yapılan değişiklikler itibarıyla limited şirket esas sermaye payı anonim şirket payına, dolayısıyla limited şirket anonim şirkete yaklaşmıştır.² Ayrıca eTTK madde 556'da olduğu gibi, TTK madde 644'te anonim şirketlere ilişkin bazı hükümlerin limited şirketlere de uygulanacağı düzenlenmiştir.

Limited şirkette esas sermaye payı bir malvarlığı değeri ve kanunen devredilebilen bir haktır. Esas sermaye payının geçiş hallerinden birisi de payın devridir. Limited şirket kurulduktan sonra aynı ortaklarla devam etmeyebilir. Bu durumda limited şirkette payın devri gerek ortaklar arasında gerekse üçüncü kişilerle yapılmaktadır. Limited şirkette payın devri eTTK madde 520'de düzenlenmişken yapılan değişikliklerle TTK madde 595'de düzenlenmiştir. 6335 sayılı Kanunla TTK madde 585'te yapılan değişiklik ile de bedelleri tamamen ödenmemiş payların devri hususunda bu Kanunun anonim şirketlere ilişkin hükümlerinin kıyasen uygulanması gerektiği düzenlenmiştir. Bu durumda esas sermaye payının bedeli tamamen ödenmiş payları ile ödenmemiş payların devri ayrı hükümlere bağlanmıştır. Bedeli

¹ Barbaros Çağa, 'Limited Şirkette Ortaklık Payının Devri', (1974) 7(3) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 581, 587.

² Ertan Demirkapı, *Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun Tasarısına Göre Limited Ortaklıkta Payın Devri* (1st edn, Güncel 2008) 23-33-41; Murat Alışkan, *Limited Şirket, Tarihçe Niteliği* (1st edn, Legal 2013) 159-219.

tamamen ödenmiş payların devri TTK madde 595 uyarınca yapılması gerekir. Bedelleri tamamen ödenmemiş payların devrinde ise anonim şirketlere ilişkin hükümlere atıf yapılmıştır.

TTK'nin genel gerekçesi madde 147'de belirtildiği üzere, eTTK'de ağır şekil şartlarına ve yorum güçlüklerine sebep olan payın geçmesine ilişkin hükümler sadeleştirilmiştir. Bu kapsamda TTK'de limited şirkette payın devri konusunda değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler limited şirketin sermaye şirketi olma özelliğini güçlendirmiştir.

Anonim şirkette olduğu gibi, limited şirkette de ortak sıfatını temsil eden esas sermaye payı devredilebilir. Esas sermaye payının devri ortak sıfatının devri anlamına gelmektedir. Esas sermaye payının devri ortaklara tanınan bir hak olmakla birlikte belirli şekli işlemlere bağlanmıştır. Nitekim payın devredilmesi pay sahibi ile devralan arasında yapılan bir payın devri sözleşmesi ile gerçekleşir.³ Anonim şirketin aksine, limited şirkette payın devri yasal olarak ağırlaştırılmıştır. Bunun sebebi, limited şirketin kanun koyucu tarafından orta ve küçük işletmeler için iç ilişkide şahıs şirketi özelliği olan ve birbirini tanıyan kişilerin kurduğu şirket türü olarak düzenlenmiş olmasıdır.⁴

Çalışmada, limited şirkette esas sermaye payının devri TTK madde 595 kapsamında, incelenmiştir. Buna karşılık, TTK madde 596 kapsamında miras, eşler arasındaki mal rejimine ilişkin hükümler veya icra yoluyla esas sermaye payının geçmesi halleri ele alınmamıştır.

I. PAYIN DEVRİNDE TAAHHÜT VE TASARRUF İŞLEMİ

Limited şirket payın devri bakımından taahhüt ve tasarruf işlemleri ayrımı yasal düzenlemeye dayanmaktadır. Nitekim eTTK madde 520/5 hükmünde, "...Payın devri ve devir vaadi hakkında mukavele..." ifadesi kullanılmıştır. Kanun koyucu bu ifadeyle limited şirket payının devrinin taahhüt edilmesi ve pay üzerinde tasarruf gerçekleştirilmesi konusunda iki işlemi birbirinden ayırmıştır. Öğretide payı konu alan taahhüt ve tasarruf işlemlerinin birbirinden ayrıldığı belirtilmektedir.⁵ Taahhüt işlemine öğretide borçlanma işlemi de denilmektedir. Payın devrinde, borçlandırıcı işlem ile tasarruf işleminin farklı olduğu, payın devri sözleşmesinin tasarruf işlemini oluşturduğu, bu

³ Çamoğlu Ersin, *Limited Ortaklıklar Hukukunun Temel İlkeleri* (1st edn, Vedat 2020) 35; Ünal Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku İle Tek Kişi Ortaklığının Esasları* (2nd edn, Vedat 2012) 371.

⁴ Oruç Hami Şener, *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku* (1st edn, Seçkin 2017) 279.

⁵ Ertan Demirkapı, 'Limited Ortaklıkta Payın Devir Vaadi İşleminin Konusu ve Hukuki Niteliği' (2007) 9(Özel Sayı) Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 815, 816; Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 67-68.

sözleşmenin temelini borçlandırıcı işlemlerin oluşturacağı ileri sürülmektedir.⁶ Öz'e göre ise, taraflar arasındaki sözleşme daima payın devrini sağlamayı taahhüt şeklinde borçlandırıcı bir işlem olarak kabul edilmelidir. Tasarruf işlemi niteliği ise, ancak devreden şirketin şirkete başvurarak devrin gereğinin yapılmasını istemesinde görülebilir. Bu da ortakların kararını takiben pay defterine yeni ortaklığın kaydedilmesiyle hüküm ifade edecektir.⁷

TTK madde 595/1'de esas sermaye payının devri açısından taahhüt işlemi ve tasarruf işlemi ayırımı korunmaktadır. Madde gerekçesinde devir borcu doğuran işlem ve devir işleminin birbirinden ayrıldığı belirtilmiştir. Böylece eTTK ile aynı esasın kabul edildiği söylenebilir.⁸ Hüküm uyarınca limited şirkette esas sermaye payının devri ve devir borcu doğuran işlemler yazılı yapılır ve tarafların imzaları noterce onanır. Bu düzenlemeden payın devrinde taahhüt ve tasarruf işlemlerinin birbirinden ayrılması gerektiği anlaşılmaktadır. Taahhüt işlemi mevcut ve gelecekteki ortaklar arasında yapılan payın devri yükümünü doğuran satım, mal değişimi veya bağış gibi bir hukuki işlemidir. Taahhüt işleminin icrası daha sonra tasarruf işlemiyle gerçekleşir.⁹ İki işlemin aynı metin içinde birleşmesinde sakınca yoktur. Uygulamada taahhüt ve tasarruf işlemi genellikle aynı işlem içinde yer almaktadır.¹⁰ Bunun çeşitli sebepleri bulunmaktadır. Öncelikle iki ayrı işlem yerine, bir seferde gerçekleştirilen tek bir işlem içerisinde bunun gerçekleştirilmesi daha kolaydır. Diğer yandan bu işlemlerin ayrı ayrı yapılması iki kez masraf yapılmasını gerektirmektedir. Bu nedenlerle taahhüt ve tasarruf işlemleri aynı işlem içinde yapılmakta ve bunun geçerli olduğu kabul edilmektedir.¹¹ Uygulamada pek rastlanmasa da iki işlem ayrı ayrı yapıldığı takdirde, borçlanma işlemi de yazılı ve onama şartına tabi tutulur. Bununla birlikte, borçlanma işlemindeki bozukluk, tasarruf işleminde gerçekleşen kanuna uygun şekli ile sağlığa kavuşur, yani geçerli olur.¹² Başka bir ifadeyle taahhüt işlemi geçerli olmamasına rağmen, tasarruf işlemi kanuna uygun şekilde, yani TTK madde 595/1'e uygun olarak yazılı ve imzaları noterden onaylanmış bir şekilde yapılırsa, bu durumda taahhüt işlemi

⁶ Reha Poroy, Ünal Tekinalp and Ersin Çamoğlu, *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku* (9th edn, Beta 2003) 887; Ünal Tekinalp, 'Limited Ortaklık Payının Devrinde Tescil Davası' *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, XIX*. 10 Mayıs 2003, 3; Çağa (n 1) 594.

⁷ Turgut Öz, *Limited Ortaklıkta Pay Kavramı ve Payın Devri* (1st edn, Aristo 2020) 32-33.

⁸ Demirkapı, *Pay Devir Vaadi İşlemi* (n 5) 821; Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 72.

⁹ Oruç Hami Şener, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku* (4th edn, Seçkin 2019) 693; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 280-281.

¹⁰ Fatih Bilgili and Ertan Demirkapı, *Şirketler Hukuku Dersleri* (8th edn, Dora 2021) 493; Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 74; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 281; Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 693; Çağa (n 1) 594; Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku* (n 6) 887.

¹¹ Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 74.

¹² Hasan Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt III* (3rd edn, Adalet 2018) 2752; Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku* (n 6) 887; Tekinalp, *Tescil Davası* (n 6) 3.

de geçerli olur. Şekle bağlı tasarruf işleminin gerçekleştirilmesiyle, taahhüt işleminin şekline de düzeltici etkisi olur.¹³

II. PAYIN DEVRİ SÖZLEŞMESİ

Payın devrinin ilk aşaması olan payın devri sözleşmesi, payı devredenle devralan arasında yapılan yazılı bir sözleşmedir. Payın devri sözleşmesinin hukuki niteliği öğretide tartışmalıdır. Bir görüşe göre, devir sözleşmesi tasarruf işlemi niteliğindedir.¹⁴ Diğer görüşe göre, devir sözleşmesi borçlandırıcı işlem niteliğindedir.¹⁵ Başka bir görüşe göre ise, devir sözleşmesi bir borçlandırıcı işlem olmadığı gibi, tek başına tasarruf işlemi olarak da nitelendirilemez. Dolayısıyla devir sözleşmesi, tasarruf işleminin unsurlarından biri olarak nitelendirilmelidir.¹⁶ Kanaatimizce de payın devri sözleşmesi tasarruf işlemi niteliğindedir. Tasarruf işlemi, malvarlığını etkileyen, bir hakkı devreden, sınırlayan, değiştiren, sona erdiren ve yükümlülük altına sokan işlemidir. Payın devri için tarafların iradelerinin yazılı şekilde yapılması ve imzaların noterce onaylanması gereken payın devri sözleşmesi tasarruf işlemi niteliğindedir. Payın devri taahhüdünün ifası, tasarruf işlemi niteliğindeki payın devri sözleşmesi ile gerçekleşir. Dolayısıyla payın devri sözleşmesi payın devrini sağlayan tasarruf işlemi niteliğindedir.

TTK madde 595/1 uyarınca, esas sermaye payının devri ve devir borcunu doğuran işlemler yazılı şekilde yapılır ve tarafların imzaları noterce onanır.¹⁷ Bu hüküm uyarınca esas sermaye payının devrini içeren işlem yazılı yapılmalıdır. Buna göre limited şirkette payın devri için imzaların noter tarafından onaylandığı yazılı bir sözleşme yapılması gerekir.¹⁸ Payın devri sözleşmesi hem taahhüt hem de tasarruf işlemi bakımından yazılı ve imzaların noterce

¹³ Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 286.

¹⁴ Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku* (n 6) 887; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 301; Çamoğlu (n 3) 36.

¹⁵ Öz (n 7) 32-33.

¹⁶ Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 214.

¹⁷ Payın devrine ilişkin TTK m. 595 hükmünde, limited şirket esas sermaye paylarının nama yazılı olsa da artık kıymetli evrak niteliğinde bir senede bağlanabilmesi imkanı kesinlikle dikkate alınmamış bu olasılığa yönelik herhangi bir düzenleme öngörülmemiştir. Ortada bir kıymetli evrak bulunduğu takdirde, senede bağlanmış esas sermaye payının devri için bu senedin üzerindeki zilyetliğin nakli şart olduğu gibi (TTK m. 647/1), böyle bir senedin bulunduğu durumlarda ayrıca imzalar bakımından noter onayının gerekli olup olmadığı tartışılabilir. Hüküm sadece çıplak esas sermaye paylarının devrini düzenler şekilde öngörülmüştür. Bkz. Abuzer Kendigelen, *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler* (1st edn, On İki Levha 2011) 440.

¹⁸ Raziye Aksu Özkan, 'Limited Şirket Pay Devri Sözleşmesinde TTK 595/1'de Yer Alan Kayıtların Bulunmamasının Devir Sözleşmesinin Geçerliliğine Etkisi' 2020 5(2) Regesta 283, 284.

onaylanması şeklinde gerçekleştirilmelidir.¹⁹ Öğretide bu şeklin payın devri bakımından geçerlilik şartı olduğu kabul edilmektedir.²⁰ Yargıtay da devir sözleşmesinde şeklin geçerlilik şartı olduğuna karar vermiştir.²¹ Kanaatimizce

¹⁹ Oruç Hami Şener, *Yeni TTK Döneminde Anonim ve Limited Ortaklıklara İlişkin Verilen Emsal Kararların Değerlendirilmesi*, (2nd edn, Seçkin 2020) 607.

²⁰ Reha Poroy, Ünal Tekinalp and Ersin Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II* (14th edn, Vedat 2019) 420; Ünal Tekinalp, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku* (3rd edn, Vedat 2013) 483; Tekinalp, *Tek Kişi Ortaklığı* (n 3) 372; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 288; Şener, *Emsal Kararlar* (n 19) 607; Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 694; Çamoğlu (n 3) 36; Öz (n 7) 30; Doğanay, İsmail ‘Limited Şirketlerde, Ortaklık Payının Bir Başkasına Devredilmesi Koşulları Nedir?’ (1975) 8(2) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 83, 90; Abuzer Kendigelen, ‘Adi Şirket, Ticaret Şirketleri ve Kooperatife İlişkin Payların Devrinde Şekil’, *Makalelerim, Cilt I 1986-2001* (2nd edn, Arıkan 2006) 240; Diğdem Göç, ‘Limited Şirkette Sermaye Payı ve Payın Devri’, (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi 1997) 166; Soner Altaş, ‘Limited Şirketlerde Pay Devri ve Devrin Amme Borçlarına İlişkin Sorumluluğa Etkisi’, (2020) 5(41) Terazi Hukuk Dergisi 71, 74; Mustafa İsmail Kaya, ‘Limited Ortaklıkta Esas Sermaye Payı Devri ve Devri Borcunu Doğuran İşlemlerde Tarafların İmzalarının Noter Tarafından Onaylanması Zorunluluğu’ (2008) 3(2) Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 361, 363; Raziye Aksu Özkan, ‘Yargıtay Kararları Işığında Limited Şirkette Pay Devrinin Ortağın Kamu Borçlarına Etkisi’ (2020) 10(1) Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 226, 230; Aksu Özkan, *Pay Devri Sözleşmesi* (n 18) 284; Hakan Çebi, *Limited Şirketler Hukuku* (1st edn, Adalet 2019) 232; Seniha Dal, *Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketler Hukuku El Kitabı* (1st edn, Legal 2013) 152.

²¹ Yargıtay 11 HD, E 2015/8427 K 2016/3078, 21.03.2016. “...Mahkemece limited şirket hisse devri sözleşmesinin yazılı şekilde yapılması ve tarafların imzalarının noterce onaylanmasının şart olduğu, payı devreden ile devralanın noter huzurunda devir sözleşmesi yapması gerektiği, somut olayda yasanın aradığı anlamda devreden ve devralan arasında yazılı şekilde yapılmış ve noter huzurunda imzalanmış geçerli pay devir sözleşmesinin bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. Yasaya uygun bulunan hükmün onanmasına Yargıtay karar vermiştir.” <https://karararama.yargitay.gov.tr/Yargitay/BilgiBankasiIstemciWeb/>, 14 Eylül 2021; Yargıtay 11 HD, E 2016/12116 K 2016/8775, 14.11.2016. “Dava, limited şirket hisse devir sözleşmesine aykırılık nedeniyle cezai şart talebine ilişkin icra takibine itirazın iptali davası olup, mahkemece, davalı tarafın sözleşmedeki edimlerini yerine getirmediği ve sözleşmedeki imzasını da inkar etmediği gerekçesiyle sözleşmede öngörülen cezai şartı davacının hak kazandığı kanaatle davanın kabulüne karar verilmiştir. Limited şirket hisse devir sözleşmeleri 6102 sayılı TTK’nın 595. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, esas sermaye payının devri ve devir borcunu doğuran işlemlerin yazılı şekilde yapılması ve tarafların imzalarının noterce onanması şart olduğu gibi, şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için, ortaklar genel kurulunun da onayı şarttır. Somut olayda, hisse devri sözleşmesinde noter onayı bulunmadığı gibi, sözleşmede hisselerini devreden ortağın imzası değil şirket müdürünün imzası bulunmaktadır. O halde, TTK’nın 595. maddesindeki şartlara uygun düzenlenmeyen hisse devir sözleşmesinin geçersiz olduğu ve buna bağlı olarak da sözleşmede kararlaştırılan cezai şartın da geçersiz olduğu gözetilerek davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçelerle davanın kabulüne karar verilmiş olması doğru olmamış, hükmün davalı yararına bozulması gerekmiştir.” <https://karararama.yargitay.gov.tr/Yargitay/BilgiBankasiIstemciWeb/>, 14 Eylül 2021; Aynı yönde karar için Bkz. Yargıtay 11 HD, E 2016/2769 K 2017/4960, 03.10.2017. <https://karararama.yargitay.gov.tr/Yargitay/BilgiBankasiIstemciWeb/>, 14 Eylül

de TTK madde 595/1 uyarınca, esas sermaye payının devrinin yazılı şekilde yapılması ve noterce onaylanması geçerlilik şartıdır.

Esas sermaye payının devrine ilişkin sözleşmede olduğu gibi, devir borcu doğuran tüm işlemler de aynı yazılı şekil şartı geçerlidir (TTK m. 595/1). Gerekece de “hem esas sermaye payının devri hem de devir borcunu doğuran işlemlerin” yazılı şekle bağlandığı belirtilmiş, “devir vaadi”, “ön sözleşme”, “borçlanma işlemi” gibi terimler söz konusu edilerek açılan tartışmalara son verilmek istenmiştir. Devir borcunu doğuran işlem bir sözleşme veya tek taraflı bir işlem, meselâ taahhütname olabilir; bu taahhütname de aynı şekle tabidir. Bu sebeple şekil hükmünü koyan birinci cümlede geniş kapsamlı “işlem” terimi kullanılmıştır. Buna karşılık devir, sözleşme şeklinde yapılmalıdır.²² Şayet şekle uygun olarak pay devri yapılmazsa yapılan işlem geçerli olmadığı için özellikle payı devraldığını sanan geçersiz pay devri sözleşmesinin tarafı olan kişi verdiklerini sebepsiz zenginleşme ilke ve esaslarına göre talep edebilir.²³

Kanunda öngörüldüğü şekilde yapılmayan payın devri sözleşmesi genel kurulun onayıyla geçerlilik kazanamaz.²⁴ Başka bir deyişle, kanun tarafından düzenlenen şekil şartına uyulmadan yapılan payın devri sözleşmesinin genel

2021. eTTK m. 520/5 ve TTK m. 595/1 hükümleri benzer nitelikte olduğu için Yargıtay’ın eTTK m. 520/5 hükmüne ilişkin kararlarının da dikkate alınması gerekir. Yargıtay 11 HD, E 2014/3828 K 2014/12475, 30.06.2014. “...gerek 6762 sayılı TTK’nin 520. maddesi ve gerekse 6102 sayılı TTK’nin 595. maddesinde, limited şirketlerde pay devrinin imzası noterce onaylanan sözleşme ile yapılması gerektiğinin düzenlendiği, bu düzenlemenin devri taahhüt eden ön akıtlar açısından da geçerlilik şartı olduğu, somut olayda sözleşmenin adi yazılı şekilde yapıldığı, yasanın öngördüğü şekil şartına uyulmadığından geçersiz olduğu...” <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, 14. Eylül 2021.

²² TTK m. 595 gereğesi.

²³ Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 695; Yargıtay 11 HD, E 12809 K 5328, 22.05.2003, “... Dava, limited şirket hisse devir sözleşmesinden kaynaklanan alacağın tahsili amacıyla girilen icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkindir. TTK’nun 520/son (TTK m. 595/1) maddesi uyarınca pay devri hakkındaki sözleşmeler yazılı şekilde yapılmış ve imzası noterce tasdik ettirilmiş olmadıkça, ilgililer arasında dahi hüküm ifade etmez. Bu durumda taraflar, ancak birbirlerine verdiklerini sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre isteyebilirler...” Gönen Eriş, *Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu*, 3. Cilt (2nd edn, Seçkin 2010) 3373; Yargıtay 11 HD, E 2017/1041 K 2018/5002, 05.07.2018. “...Dava, sebepsiz zenginleşme hukuksal nedenine dayalı olarak gerçekleşmeyen şirket hisse devrine ilişkin ödenen meblağın istirdadına yönelik icra takibine itirazın iptali isteminden ibarettir. Davacı, limited şirket hisselerinin 01.07.2010 tarihinde sözleşme yapılarak kendisine devredileceğini ancak bu hususun gerçekleşmediğini ileri sürerek devir için ödediği meblağın iadesini istemiştir. İddianın ileri sürülüş biçimi gözetildiğinde, davada 818 sayılı BK 61 ve devamı maddeleri ile BK 77 ve devamı maddelerinin tatbiki gerektiği açıktır. Davalılar süresinde zamanaşımı definde bulunmuşlardır. Bu durumda davacının vaki ikrarı da gözetilerek taraflarca belirlenen 01.07.2010 tarihinde gerçekleşmeyen hisse devri nedeniyle davalıların bu tarih itibarıyla sebepsiz zenginleştiklerinin kabulü gerekir.” <https://karararamayargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, 17 Eylül 2021.

²⁴ Mehmet Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku* (15th edn, Beta 2021) 435.

kurulda onaylanması halinde sözleşme geçerli hale gelmez.²⁵ Geçersiz bir devir işlemine dayanılarak verilmiş genel kurulun onaylama kararı hüküm doğurmaz. Hükümsüzlük taraflar ve üçüncü kişilerce ileri sürülebilir, mahkemece de re'sen göz önüne alınması gerekir.²⁶

Payın devri sözleşmesinde sadece payı devredenin sözleşmeyi imzalaması yeterli değildir. Payı devralanın sözleşmede imzası olmalı ve bu imzalar noter tarafından onaylanmalıdır.²⁷ Payın devri sözleşmesinin bu şekilde yapılması yerine tamamen noter tarafından da düzenlenebilir. Nitekim uygulamada limited şirket payının devir işlemi noterce yazılı olarak hazırlanıp taraflarca imzalanmaktadır. Bu şekilde noterden düzenlenme şeklinde yapılan payın devri sözleşmesi, noterden imzaların onaylanması şeklindeki sözleşmeden daha ileri bir şekil söz konusudur. Dolayısıyla bu tür payın devri sözleşmesini de geçerli kabul etmek gerekir.²⁸ Yargıtay bir kararında bu duruma işaret etmektedir.²⁹ Payın devri sözleşmesi, şekle uygun yapılmakla birlikte, payı devredeninin imzası sahteyse bu durumda devir sözleşmesi geçerli olmaz ve hiçbir şey devir edilmemiş sayılır. Yargıtay bu konuyu da bir kararında işaret etmektedir.³⁰ Ayrıca payın devri sözleşmesinin yazılı şekilde yapılması ve tarafların imzalarının noterce onaylanması geçerlilik şartı olduğu ve imzaların noter huzurunda atılması gerektiği için devir sözleşmesinin e-imzalı olarak yapılamayacağı kanaatindeyim.

Payın devri sözleşmesinde taraflar, şirketin ticaret unvanı, devredilen esas sermaye payının itibari değeri ve payın diğer tarafa geçirilmesi hususunda tarafların açık iradesi yer almalıdır.³¹ Devir sözleşmesinde devre konu olan

²⁵ Sefer Oğuz, 'Limited Ortaklık Esas Sermaye Payının Devri' (2017) 4(8) Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 183, 196.

²⁶ Çağa (n 1) 599.

²⁷ Halil Arslanlı and Hayri Domaniç, *Türk Ticaret Kanunu Şerhi III, Limited Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Hisseli Komandit Şirketler* (Temel 1989) 261.

²⁸ Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 289; Şener, *Emsal Kararlar* (n 19) 611; Hasan Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar* (7th edn, Adalet 2021) 751.

²⁹ Yargıtay 11 HD, E 3080 K 1567, 07.03.1991. "... TTK'nin 520/son maddesi uyarınca (kısmen TTK m. 595/1), limited şirketlerde, pay devir sözleşmesi noterden düzenlenmedikçe veya sözleşme ve imzalar noterden tasdik edilmiş olmadıkça ilgililer arasında dahi hüküm ifade etmez..." Bu karar TTK m. 595/1 bakımından da geçerlidir. Eriş (n 23) 3365-3366; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 289.

³⁰ Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 298; Yargıtay 11 HD, E 328 K. 3950, 29.04.2002, "Mahkemece, ... davacının İstanbul Onbirinci Asliye Hukuk Mahkemesi'ne açtığı dava sonunda noter sözleşmesinin sahteliğine karar verildiği ve kesinleştiği, hisse devri TTK'nin 520'nci maddesi (TTK m. 595) uygun ise de kesin hüküm nedeniyle, baştan beri hükümsüz olduğu gerekçeleriyle, davanın kabulüne karar verilmiştir. Kararı, taraflar vekilleri temyiz etmiştir. "...taraf vekillerinin tüm temyiz itirazları yerinde görülmemiş ve yerel mahkeme kararının onanması gerekmiştir..." Eriş (n 23) 3370.

³¹ Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 231; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 301.

payın tam olarak belirlenmiş olması ve devir iradesinin bulunması şarttır. Bu unsurlar devir sözleşmesinin esaslı unsurlarıdır ve bunların bulunmaması işlemin oluşmaması sonucunu doğurur.³² Kanun koyucu numerus clausus olarak öngörülmüş bulunan ve yükümlülük getirdiği için önemli gördüğü payın devri sözleşmesinde bulunması gereken zorunlu hususları ayrıca düzenlemiştir. Bu çerçevede payın devrine ilişkin sözleşmede; Ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerinin, rekabet yasağı ağırlaştırılmış veya tüm ortakları kapsayacak biçimde genişletilmiş ise bu hususun, önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım haklarının, sözleşme cezasına ilişkin koşulların belirtilmesi zorunludur (TTK m. 595/1). Bu hükmün amacı payı devralan kişinin ne gibi haklar elde ettiğini ne gibi yükümlülükler altına girdiğini bilmesidir.³³ Gerekçede bu hususların sözleşmeye açıkça yazma zorunluğunun sebebi, devralanın yükümlülüklerinin tam bilincinde olması ve bu hususta onun bilgilendirilmesi yükümünü de satıcıya yüklemek olduğu, ancak bu kayıtların devir sözleşmesinde bulunmamasının, sözleşmeyi geçersiz kılmadığı, fakat devreden bazı hallerde sorumluluğuna sebep olduğu, “bazı haller” ile alıcının söz konusu yükleri ve hakları bilmesi, payı bunları bilerek alması gerektiği belirtilmiştir.³⁴ Gerekçede kayıtların devir sözleşmesinde bulunmamasının sözleşmeyi geçersiz kılmadığı belirtilse dahi kayıtların sözleşmede kısmen veya tamamen yer almaması halinde devir sözleşmesi geçersiz olur. Esas sermaye paylarının tüm geçişlerinin tescili öngörüldüğü için söz konusu kayıtların var olup olmadığını, ticaret sicil müdürlüğü inceler ve eksikliği saptarsa tescil istemini reddeder (TTK m. 598).³⁵ Ticaret sicili müdürlüğünün eksikliği görmemiş olması, dolayısıyla eksikliğe rağmen sözleşmenin tescil edilmesi ile sakatlık düzelmez. Zira TTK madde 595/1’deki kayıtlar devir sözleşmesinin zorunlu içeriği olarak kabul edilmiştir.³⁶

III. PAYIN DEVRİNİN ŞİRKETE BİLDİRİLMESİ

Sadece kanuna uygun devir sözleşmesinin yapılmasıyla esas sermaye payı devralana geçmez. Bununla birlikte şirketin bu devre onay vermesi ve bunun için payın devrinin şirkete bildirilmesi gerekir. Bu bildirim şartı, eTTK madde 520/1 uyarınca bir payın devri şirket hakkında ancak şirkete bildirilmek ve pay defterine kaydedilmek şartıyla hüküm ifade eder, şeklindeki düzenleme TTK madde 595 hükmüne alınmamasına rağmen payın devri şirkete bildirilmelidir. Zira tarafların devir sözleşmesi ile istedikleri amaca ulaşmaları ancak şirketin devre onay vermesi ile mümkün olduğundan, payın devri sözleşmesinin genel

³² Aksu Özkan, *Pay Devrinin Ortağın Kamu Borçlarına Etkisi* (n 20) 231.

³³ Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II* (n 20) 421.

³⁴ TTK m. 595 gerekçesi.

³⁵ Tekinalp, *Tek Kişi Ortaklığı* (n 3) 373.

³⁶ Tekinalp, *Yeni Hukuku* (n 20) 483-484.

kurulun onayına sunulabilmesi için şirkete bildirilmesi gerekir. Kanunda bildirim konusunda bir zorunluluk bulunmuyorsa da genel kurulun onayının aranması karşısında, bildirim yapılması zorunlu kabul edilmelidir. Payın devri işleminin tamamlanması için bildirim sadece yeterli değildir. Bildirim, payın devri işleminin tamamlanması için gereken sürecin başlaması için gereklidir. Zira TTK madde 595/7’de genel kurulun karar vermesi için koyduğu üç aylık sürenin başvurudan itibaren başlayacağı düzenlenmiştir.³⁷ Ayrıca şirket sözleşmesinde payın devri için genel kurul onayına gerek olmadığı düzenlense dahi (TTK m. 595/2), yine de devrin şirkete bildirilmesi gerekir. Zira payın devri pay defterine kayıt edilmeli ve bu kayıt için de bildirim şarttır.³⁸ TTK’de bildirim kimin tarafından yapılacağına ilişkin açıklık yoktur. Öğretide çoğunluk görüşü bildirim payı devreden veya devralan tarafından ya da birlikte yapılacağı yönündedir.³⁹ Öğretide Öz’e göre ise, bildirim mutlaka payını devredecek ortak tarafından yapılmalıdır. Bu bildirim devralacak olanın katılmasına gerek yoktur.⁴⁰ Kanaatimizce de bildirim devir sözleşmesinin tarafı olan payı devreden ve devralanın birlikte ya da ayrı ayrı yapması mümkün olmalıdır.

Payın devrinin şirkete bildirilmesi herhangi bir şekle bağlı değildir.⁴¹ Dolayısıyla bildirim yazılı veya sözlü olarak yapılabileceği gibi devir

³⁷ Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II* (n 20) 421-422; Çamoğlu (n 3) 37-38; Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 696; Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 232-233; Hakan Çebi, *Şirketler Hukuku*, (1st edn, Seçkin 2020) 432; Şükrü Yıldız, *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku* (1st edn, Arıkan 2007) 139.

³⁸ Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 305.

³⁹ Çamoğlu (n 3) 38; Arslanlı and Domaniç (n 27) 239; Çağa (n 1) 596; Doğanay (n 20) 91; Işık Özer, ‘Yargıtay Kararları Işığında Limited Şirketlerde Esas Sermaye Payının Devri ve Pay Defterinin Hukuki Niteliği’ Mustafa Topaloğlu ve Işık Özer (eds), Prof. Dr. Ersin Çamoğlu’na Saygı Günü, *Şirketler Hukukunun Güncel Sorunları Sempozyumu*, 30 Ekim 2017, (1st edn, Seçkin 2019) 184; Levent Biçer and Esra Hamamcıoğlu, ‘6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun Limited Ortaklıklarda Meydana Getirdiği Temel Değişiklikler’ (2011) 10(1-2) *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 229, 235; Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 140; Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 265; Fatih Bilgili and Ertan Demirkapı, *Şirketler Hukuku* (9th edn, Dora 2013) 751; Sevda Bora, ‘6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketlerde Esas Sermaye Payının Devri, -Devrin Sonuçları ve Devre İlişkin Önemli Hususlar-’ (2013) 4(7) *Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 75, 80; Sinem Camcı, ‘Limited Şirketlerde Pay Devri’ (Türk Ticaret Kanununun md. 595) (2020) 15(163) *Terazi Hukuk Dergisi* 516, 523; Aksu Özkan, *Pay Devrinin Ortağın Kamu Borçlarına Etkisi* (n 20) 233; Oğuz (n 25) 188.

⁴⁰ Öz (n 7) 40.

⁴¹ Şener, bildirim herhangi bir şekle tabi olmadığını, ancak TTK m. 595/7 uyarınca, üç aylık sürenin başlaması bakımından çok önemli olduğu için, bildirim ispatı bakımından özellikle noterden yapılması gerektiği görüşündedir. Bkz. Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 696; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 305; Şener, *Emsal Kararlar* (n 19) 626; Yargıtay 11 HD, E 2018/1865 K 2019/3488, 07.05.2019. “...dava konusu ortaklık payının noter tasdikli devir sözleşmesi ile devredildiği, bu hususların davalı şirket ve şirket ortaklarına noter aracılığı bildirildiği...” <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, 10 Ekim 2021.

sözleşmesinin suretinin şirkete ibrazı şeklinde de olabilir. Bu durumda devredenin irade beyanını da içeren sözleşme bildirim yerine geçer. Payın devrinin üçüncü kişi tarafından şirkete bildirilmesi ya da şirketin kendisinin öğrenmesi yeterli değildir.⁴² Kanaatimizce bildirim herhangi bir şekle bağlı olmaksızın yapılması mümkün olmalıdır. Bildirim sözlü ya da yazılı ancak devir sözleşmesiyle birlikte yapılmalıdır. Ayrıca bildirim şirketin kayıtlı e-posta adresine e-imzalı olarak devir sözleşmesinin eklenmesiyle yapılabileceği kanaatindeyim. Günümüzde tebligatların e-tebligat, bazı bildirimlerin de örneğin e-faturanın e-posta adresine yapılabilmesi mümkün olduğu için, payın devrinin şirkete bildirilmesinin de şirketin kayıtlı e-posta adresine e-imzalı olarak yapılabilirdir.

Payın devri şirkete bildirildikten sonra şirket tarafından inceleme müdürler tarafından yapılır. İncelemede devir sözleşmesinin şekli ve maddi olarak geçerliliğine bakılır. Bu kapsamda tarafların ehliyetleri, temsilcilerinin yetkileri, iradeyi bozan sebepler incelenmelidir. İnceleme sonucunda müdürler bir aykırılık görürse, devrin genel kurul tarafından onaylanması talebini genel kurulun gündemine almaz ve gerekçesini de bildirimde bulunana açıklar. Müdürlerin bu kararına karşı mahkemede dava açılarak talebin genel kurula getirilmesi sağlanabilir. İnceleme neticesinde bir aykırılık tespit edilmezse, devre onay verilmesi talebi genel kurulun gündemine alınır.⁴³

IV. GENEL KURULUN ONAYI

TTK madde 595/2 uyarınca, şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için ortaklar genel kurulunun onayı şarttır. Devir bu onayla geçerli olur.⁴⁴ Bu hükümlerle esas sermaye payının devri genel kurulun

⁴² Öz (n 7) 41; Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 141; Çağa (n 1) 597; Camcı (n 39) 523.

⁴³ Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 233-234; Çebi, *Şirketler Hukuku* (n 37) 432-433; Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 141; Çağa (n 1) 597.

⁴⁴ Çamoğlu, şayet noterde yapılan devir sözleşmesine devreden veya devralan olarak bütün ortaklar katılmışlarsa, bu durumda hepsi devir işlemine muvafakat ettiği için ayrıca genel kurul onayına gerek olmadığı görüşündedir. Nitekim buna ilişkin Yargıtay kararında, ortakların bu konudaki iradelerini temel alarak, iki ortaklı bir limited şirkette bir ortağın diğerine hisse devretmesi işleminde ayrı bir genel kurul kararına gerek olmadığı sonucuna varmıştır. Yargıtay 11 HD, E 2014/9143 K 2014/14323, 23.09.2014, Çamoğlu (n 3) 37; Yargıtay 11 HD, E 2014/14676 K 2015/409, 15.01.2015. "...6102 sayılı TTK'nin 595. maddesinde limited şirketlerde pay devrinin yazılı şekilde yapılıp noter tarafından onaylanması ve devre ortaklar genel kurulunca da onay verilmesi şartına bağlandığı, taraflar arasındaki pay devrinin noterde yapıldığı, şirket iki ortaklı olup ortaklar hisse devri konusunda anlaşığından noter evrakının ortaklar genel kurul kararı olarak kabulü gerekeceği..." <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, 10 Ekim 2021. Pulaşlı, Yargıtay'ın bu görüşüne katılmamakta olup, anılan kararın TTK m. 595/1 ve 2 hükümlerine aykırı olduğu görüşündedir. Ayrıntılı değerlendirme için Bkz. Pulaşlı, Şerh (n 12) 2760; Özer de Yargıtay'ın bu kararına katılmamaktadır. Zira genel kurul

onayına bağlanmakta ve böylece kanuni bir bağlam öngörülmektedir.⁴⁵ Onay kararı ancak genel kurul kararı şekil ve mahiyetinde olabilir.⁴⁶ Onaya ilişkin bu hüküm emredici değildir. Şirket sözleşmesinde, onayın aranmayacağı devrin kurulmasıyla gerçekleşeceği öngörülebilir.⁴⁷ Başka bir deyişle, şirket sözleşmesinde düzenlenmeden payın devri için genel kurul onayı kaldırılamaz. Genel kurul onayı kaldırıldığında, devir için payın devri sözleşmesi yeterli olur. Bu durumda payı devralan ortak sıfatını, imzaların noter tarafından onaylandığı tarihte kazanacaktır.⁴⁸ Şirket sözleşmesi ile genel kurulun onayı kaldırılmadığı takdirde ise, devir, ancak bu genel kurulun onayı ile geçerli olacaktır. Onay verilinceye kadar devir sözleşmesi askıdadır. Onaydan kaçınılması, devir işlemini geçersiz kılar.⁴⁹ TTK madde 595 gerekçesinde de aksi sözleşmede öngörülmemiş geçişin ortaklar genel kurulunun onayı ile gerçekleşeceği, ancak onaya kadar sözleşmenin askıda olduğu belirtilmiştir.

Devir sözleşmesinin tarihi, genel kurul karar tarihi ile aynı tarih ya da karar tarihinden önceki bir tarih olabilir. Bununla beraber, Yargıtay kararında belirtildiği üzere, pay devrinin önce genel kurulca onaylanıp daha sonra noterde yapılması durumunda TTK madde 595'e aykırı hareket edilmiş olsa da taraflar arasında pay devri gerçekleşmiş olur.⁵⁰ Oğuz'a göre de, esas sermaye

onayı, devrin hem taraflar arasında hem de şirkete karşı tamamlanmasının esaslı unsurudur. Bu nedenle, Kanuna ve şirket sözleşmesine uygun şekilde toplantıya çağrılan genel kurulun, gerekli nisaplar ile karar alması ve kararın tutanağa bağlanması gerekir (TTK m. 617/atfıyla TTK m. 410 vd.). Limited şirkette iki ortağın bulunmasına ve payın devri konusunda ortakların aralarında anlaşmış olmalarına dayanarak genel kurul onayına ilişkin hükümlerin göz ardı edilmesi Kanuna açıkça aykırılık teşkil eder. Özer (n 39) 188-189.

⁴⁵ Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku* (n 6) 887; Tekinalp, *Tescil Davası* (n 6) 3; Pulaşlı, Şerh (n 12) 2751; Pulaşlı, *Şirketler Hukuku* (n 28) 750; Özer (n 39) 182; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 306; Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 141.

⁴⁶ Doğanay (n 20) 91.

⁴⁷ TTK m. 595/2 gerekçesi.

⁴⁸ Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 697; Aksu Özkan, *Pay Devrinin Ortağın Kamu Borçlarına Etkisi* (n 20) 235.

⁴⁹ Tamer Bozkurt, *Şirketler Hukuku* (13th edn, Yetkin 2021) 554; Halil Arslanlı, 'Türk Ticaret Kanunu'nun Limited Şirketlere Dair 520 inci Maddesi Hükümleri', (1963) 2(2) *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 163, 171; Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku* (n 6) 888; Bilgili and Demirkapı, *Şirketler Hukuku* (n 39) 753; Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 313; Bora (n 39) 81; Özer (n 39) 183; Hanife Doğrusöz Koşut, 'Limited Şirkette Nama Yazılı Senede Bağlanmış Esas Sermaye Payının Devir Şartları', (2017) 22(1) *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 365, 375-376.

⁵⁰ Mustafa Yavuz, 'Yargı Kararları Işığında Limited Şirketlerde Hisse Devir Sözleşmeleri', (2018) 38(445) *Vergi Dünyası*, 147, 150. Yargıtay 11 HD, E 2015/15302 K 2017/2361, 24.04.2017. "...davacı ile davalılar arasındaki pay devrinin önce ortaklar genel kurulunda onaylanıp daha sonra noter huzurunda yapıldığı, bu şekilde TTK m. 595'e aykırı hareket edilmiş ise de taraflar arasında hisse devrinin gerçekleşmiş olduğu...<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, 22 Ekim 2021.

payı devir sözleşmesi kurulmadan önce devre genel kurul onay verebilir.⁵¹ Pulaşlı'ya göre ise, genel kurulunun kararına konu olan usulüne uygun olarak yapılmış bir devir sözleşmesi özellikle yazılı olması ve ayrıca noterde onanmış olması gerekir. Aksi halde onaya ilişkin genel kurul kararının temelini oluşturan özellikle yazılı usule uygun pay devir sözleşmesinin olmaması halinde genel kurul onayı geçerli olmaz.⁵²

Genel kurulun onayı şarta bağlı olarak verilemez. Şirket sözleşmesinde genel kurulun payın devrine onay vermesi bazı şartlara bağlanmışsa (şirket sözleşmesine böyle hükümlerin konulması geçerlidir) bu durumda genel kurulun onay vermesi için bu şartların olması gerekir.⁵³ Genel kurul tarafından verilen onay, devrin kurucu unsurunu oluşturan devir sözleşmesini konu alan ve onun hüküm ve sonuç doğurmasını sağlayan tamamlayıcı unsurdur.⁵⁴

TTK madde 595/2 hükmünün sonucu olarak, onaya kadar geçen sürede ortaklık hakları ve yükümlülükleri devralana geçmez. Genel kurul payın devrine onay verinceye kadar, devir işlemi hem mülkiyet hem de ortaklık hakları ve yükümlülükler payı devredende kalmak suretiyle askıda kalır.⁵⁵ Onayla birlikte devralan ortaklık haklarını kazanır. Devreden kişinin şahsına bağlanan, esas sermaye payına bağlanmayan haklar ve yükümlülükler şirket payının devri ile birlikte sona erer. Örneğin veto hakkı, özel menfaatler veya devreden şahsına bağlı yan edim yükümlülükleri devir ile birlikte ortadan kalkar.⁵⁶

Sermaye payının devrine onay verme yetkisi genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır. Dolayısıyla genel kurul, pay devrini onaylama yetkisini başka bir organa veya kişiye örneğin müdür/müdürlere devredemez. Nitekim bu esas TTK madde 595/2'de düzenlendiği gibi, TTK madde 616/1 g'de de açıkça genel kurulun devredilemez yetkileri arasında sayılmıştır.⁵⁷

Payın devrinin onaylanması için müdürün genel kurulu toplantıya çağırması gerekir. Müdürün, bildirim yapılmasından itibaren ne kadar süre içinde

⁵¹ Oğuz (n 25) 188.

⁵² Pulaşlı, Şirketler Hukuku (n 28) 752.

⁵³ İbid 756.

⁵⁴ Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 308.

⁵⁵ Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 312.

⁵⁶ Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 235; Çebi, Şirketler Hukuku (n 37) 433.

⁵⁷ Pulaşlı, Şirketler Hukuku (n 28) 755; Pulaşlı, Şerh (n 12) 2757; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 306; Arslanlı and Domaniç (n 27) 246; Arslanlı (n 49) 174; Öz (n 7) 43; Doğanay (n 20) 92; Çağa (n 1) 598; Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 315; Fehiman Tekil, *Limited Şirket ve Kooperatifler Hukuku* (1994) 73; Göç (n 20) 177; Camcı (n 39) 524; Demirkapı, bu onayın, genel kurulun devredilemez yetkilerinden biri olduğunun belirtildiğini (TTK m. 616/1 g), ancak bu düzenleme ve onay kararının ana sözleşmeyle kaldırılabilmesine ilişkin TTK m. 594/3 arasında çelişki olduğunu, dolayısıyla bir taraftan onay kararı verilmesinin genel kurulun devredilemez yetkisi olarak kabul edildiğini, diğer taraftan onay kararının kaldırılabilmesini ileri sürmektedir. Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 316.

ortakları toplantıya çağırması gerektiği hususunda kanunda bir düzenleme yoktur. Bu nedenle, toplantıya çağrı uygun bir süre içerisinde yapılması gerekir.⁵⁸ Müdür veya müdürler, genel kurulu uygun bir süre içerisinde toplantıya çağırmasa payı devreden şirket sermayesinin 1/10'una sahipse, anonim şirketlere ilişkin TTK madde 411 vd. hükümleri uyarınca genel kurulun toplantıya çağrılmasını sağlayabilir (TTK m. 617/2).⁵⁹

Genel kurul usulüne uygun olarak toplanıp pay devrine onay verebileceği gibi, TTK madde 617/4 uyarınca herhangi bir ortak sözlü görüşme talep etmediği takdirde, müdürün payın devrine ilişkin önerisine ortakların yazılı olarak oy vermesiyle toplantı yapılmaksızın da mümkündür. Başka bir ifadeyle genel kurul onayı toplantı yapılarak veya müdürün pay devri önerisinin diğer ortaklar tarafından kabul edilmesiyle de olabilir ve pay devri bu şekilde gerçekleşir.⁶⁰

TTK madde 595/7 uyarınca, başvurudan itibaren üç ay içinde genel kurul reddetmediği takdirde onay vermiş sayılır.⁶¹ Dolayısıyla şirket genel kurulunun üç ay içinde toplanıp kabul veya ret kararı vermesi gerekir. Üç aylık süre, devrin şirkete bildirilmesinden itibaren başlayacaktır. Toplantının üç ay içinde yapılamaması durumunda, genel kurulun payın devrine zimnen onay verdiği kabul edilmelidir. Bu durumda ise payın devrinin şirkete bildiriminden itibaren üç ayın sonunda payı devralan şirkete ortak olur. Genel kurul payın devrine onay verdiği takdirde ise devralan karar tarihi itibarıyla şirkete ortak olur.⁶²

⁵⁸ Arslanlı and Domaniç (n 27) 246; Arslanlı (n 49) 174; Öz (n 7) 43; Camcı (n 39) 523.

⁵⁹ Pulaşlı, Şirketler Hukuku (n 28) 755; Pulaşlı, Şerh (n 12) 2757; Camcı (n 39) 523; Ramazan Gönen, 'Limited Şirkette Esas Sermaye Payının Devri' (2013) 87(2) İstanbul Barosu Dergisi 388, 392.

⁶⁰ Pulaşlı, Şirketler Hukuku (n 29) 754-755; Pulaşlı, Şerh (n 12) 2756; Camcı (n 39) 523.

⁶¹ TTK m. 595/7'de düzenlenen üç aylık sürenin hesabının nasıl yapılacağına ilişkin kural TTK'de yer almamaktadır. Dolayısıyla üç aylık sürenin hesabında TBK m. 92/1 b. 3'de düzenlenen kural uygulanır. Buna göre bildirim şirkete ulaştığı gün ayın kaçınıcı günüyse, üçüncü ayın bunu karşılayan gününde süre dolmuş olur. Son ayda bunu karşılayan gün yoksa süre, bu ayın son günü dolmuş sayılır. Bkz. Şener, *Emsal Kararlar* (n 19) 638; Tekinalp, onayın üç ay içinde verilmemiş olması halinde, reddedilmiş sayılacağıni belirtmektedir. Tekinalp, *Tek Kişi Ortaklığı* (n 3) 373.

⁶² Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 696-697; Doğrusöz Koşut (n 49) 380; Yargıtay 11 HD, E 2016/10438 K 2018/2765, 16.04.2018. "...Dava, limited şirket hisse devrinin tespiti ile tescil ve ilanı istemine ilişkindir. Davacının, diğer ortak olan R... 'ye hissesini noterden 18/03/2014 tarihinde devrettiği, devrin tescili için davalı şirkete noterden gönderdiği ihtarnamenin 04/08/2015 tarihinde tebliğ edildiği anlaşılmaktadır. 6102 sayılı TTK'nin 595/son fıkrasına göre hisse devrinin tescili için yapılan başvuru, şirket genel kurulu tarafından 3 ay içerisinde reddedilmediği takdirde onay vermiş sayılır. Bu hüküm doğrultusunda hisse devrinin onay tarihinden itibaren şirkete karşı geçerli hale geleceği ve onay tarihi itibarıyla ortaklık devrinin gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle, genel kurulca 04/11/2015 tarihi itibarıyla onay verildiği kabul edilerek taraflar arasındaki devrin 04/11/2015 tarihinde gerçekleştiğine karar verilmesi gerekirken 18/03/2014 tarihli devir sözleşmesi tarihinden itibaren devrin gerçekleştiğine karar verilmesi doğru görülmemiş..." <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasi/IstemciWeb/>, 05 Ekim 2021;

TTK madde 595/7 hükmü ile onay talebine sessiz kalmak sureti ile onay sürecinin sürüncemede bırakılmasının önüne geçilmek istenmiştir.⁶³ Kanun koyucu, böylece devir işleminin onaylanmasını başvurudan sonra hareketsiz kalınmasını bir sonuca bağlayarak, genel kurulun olumlu veya olumsuz karar vermesini belirli bir süreye bağlamıştır.⁶⁴

A. Genel Kurulun Onayında Yetersayılar

Pay devrinin onaylanması için gerekli toplantı ve karar yetersayısına ilişkin TTK'de bir düzenleme bulunmamaktadır.⁶⁵ Sermaye payının devri, şirket sözleşmesinin değişikliği anlamına gelmediği için TTK madde 589 ve önemli kararlara ilişkin bir konu olmadığı için de TTK madde 621'e ilişkin hükümler uygulanmaz. Diğer bir ifade ile, pay devrinin onaylanması için özel ve ağırlaştırılmış bir yetersayı öngörülmemiştir. TTK madde 595'te ise genel kurulun onay kararı için bir yetersayı düzenlenmemiştir. Dolayısıyla onay kararı TTK madde 620'deki olağan karar yetersayısına bağlanmıştır. Bu durumda şirket sözleşmesinde aksi düzenlenmedikçe payın devrinin onaylanmasına ilişkin genel kurul kararının toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınması gerekir. Elbette bu yetersayı şirket sözleşmesine konulacak bir hükümle artırılabilir.⁶⁶ Toplantıda çekimser oy verenlerin, ret oyu verdikleri kabul edilmelidir.⁶⁷

Aynı yönde kararlar için Bkz. Yargıtay 11 HD, E 2014/17785 K 2015/3214, 09.03.2015. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, 05 Kasım 2021, Yargıtay 11 HD, E 2014/11867, K 2014/19102, 15.12.2014. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, 05 Kasım 2021; Demirkapı, şirket tarafından yapılacak incelemenin niteliği ve daha sonra şirket tarafından verilecek onayın genel kurul kararı şeklinde verilmesi öngörülen üç aylık sürenin yetersiz olduğunu, ayrıca yeterli inceleme gerçekleştirilmemesi ve onay veya ret kararının bu yetersiz inceleme neticesinde verilmesinin müdürlerin sorumluluğuna da neden olabileceğini, bu sebeple üç aylık sürenin düzenlenmenin kaynağı olan İsviçre Borçlar Kanunu m. 787/2'de öngörülen altı aylık süre şeklinde olması gerektiğini ileri sürmektedir. Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 338; Doğrusöz Koşut da genel kurul kararına dayanak oluşturacak araştırmannın sağlıklı olması açısından üç aylık sürenin yetersiz olduğu görüşündedir. Doğrusöz Koşut, (n 49) 381.

⁶³ TTK m. 595/7 gerekçesi.

⁶⁴ Oğuz (n 25) 196.

⁶⁵ Genel kurul kararları bakımından üç ayrı durum söz konusu olup TTK'de ayrı ayrı hükme bağlanmıştır. Bunlar TTK m. 620'de olağan kararlar, TTK m. 621'de sayılan önemli kararlar ve TTK m. 589'de yer alan sözleşme değişiklikleridir. Bu üç düzenlemede toplantı yetersayıları bulunmamaktadır. Dolayısıyla her üç düzenleme için karar yetersayılarının aynı zamanda toplantı yetersayısı olarak kabul edilmesi gerekir. Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 321.

⁶⁶ Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II* (n 20) 422; Çamoğlu (n 3) 38; Tekinalp, *Tek Kişi Ortaklığı* (n 3) 373; Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 325; Bilgili and Demirkapı, *Şirketler Hukuku* (n 39) 752; Pulaşlı, *Şirketler Hukuku* (n 28) 756; Pulaşlı, *Şerh* (n 12) 2758; Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 142; Biçer and Hamamcioğlu (n 39) 236; Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 236; Çebi, *Şirketler Hukuku* (n 37) 434; Oğuz (n 25) 196; Camcı (n 39) 525; Bora (n 39) 80.

⁶⁷ Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 337.

TTK'deki düzenleme ile eTTK madde 520'deki genel kurulun ortakların dörtte üçünün sermaye paylarının dörtte üçüne sahip olması halinde onay kararı alabileceğine ilişkin hükmüne nazaran pay devirleri sadeleştirilmiş, böylece çok küçük bir çoğunlukla ile karar alınabilmesi sağlanmıştır.⁶⁸ Diğer taraftan limited şirketin iki ortağının olması halinde onama kararının oybirliği ile alınması gerektiği belirtilmektedir.⁶⁹ Payını devreden ortak da daha ortaklık sıfatını kaybetmediği için genel kurulda oyunu kullanabilir.⁷⁰ Payını devreden ortağın Türk Medeni Kanunu'nun (anılış TMK) 2. maddesi uyarınca dürüstlük kurallarına aykırı şekilde payın devri aleyhinde oy kullanması mümkün değildir.⁷¹ Bununla birlikte şirketin kendi payını edinmesine ilişkin kararlarda payını devreden ortak oy kullanamayacaktır (TTK m. 619/2). Diğer bir ifadeyle pay şirket tarafından devralınıyorsa, bu oylamada devralan ortağın oy hakkı yoktur.⁷² Aynı şekilde payı devralanında şirket ortağı olması şartıyla oyunu kullanabilir.⁷³

B. Genel Kurulun Onayı Reddetmesi

TTK madde 595/3 uyarınca şirket sözleşmesinde başka türlü düzenlenmemişse, ortaklar genel kurulu sebep göstermesizin onayı reddedebilir. Genel kurulun bu konuda takdir yetkisi söz konusudur. Genel kurulunun onay vermeyi reddetmesi için sebep göstermesi gerekmez. Şirket sözleşmesi hangi hallerde izin verilmeyeceğini öngörebilir.⁷⁴ Özellikle istenmeyen üçüncü kişilerin şirkete ortak olmasının engellenmesi amacıyla söz konusu kanuni bağlam kabul edilmiştir.⁷⁵ Esas sermaye payının devrine yönelik olarak genel kurulun takdir yetkisi sınırlandırılmak isteniyorsa, bu durumda şirket sözleşmesi ile bir düzenleme yapılması gerekir.⁷⁶ Şirket sözleşmesi ile payın devri sözleşmesinin genel kurul tarafından onaylanması şartı kaldırılabilir (TTK m. 595/2).⁷⁷ Ortaklar şirket sözleşmesinde genel

⁶⁸ Rıza Ayhan, Hayrettin Çağlar and Mehmet Özdamar, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar* (2nd edn, Yetkin 2020) 547; Bahtiyar (n 24) 437-438; Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 142; Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 325; Biçer and Hamamcıoğlu (n 39) 236; Doğrusöz Koşut (n 49) 378.

⁶⁹ Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 142.

⁷⁰ Pulaşlı, *Şirketler Hukuku* (n 28) 758; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 309; Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 236; Çebi, *Şirketler Hukuku* (n 37) 434; Doğanay (n 20) 92; Arslanlı and Domanıç (n 27) 248; Arslanlı (n 49) 176; Öz (n 7) 45; Çağa (n 1) 599; Bora (n 39) 80.

⁷¹ Doğanay (n 20) 92.

⁷² Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 330; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 310; Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 236; Çebi, *Şirketler Hukuku* (n 37) 434; Bora (n 39) 80.

⁷³ Çamoğlu (n 3) 39; Arslanlı (n 49) 176; Çağa (n 1) 599.

⁷⁴ TTK m. 595/3 gerekçesi.

⁷⁵ Ayhan, Çağlar and Özdamar (n 68) 547.

⁷⁶ Kendigelen (n 17) 439.

⁷⁷ Ayhan, Çağlar and Özdamar (n 68) 547.

kurulun hangi hallerde onay vermekle yükümlü olduğu veya hangi sebeplerle onay vermektan kaçınabileceğine ilişkin düzenlemeler yapabilirler.⁷⁸ Örneğin şirket sözleşmesinde payı iktisap edenin belirli özelliklere sahip olması, rakip olmaması gibi şartlar öngörülebilir.⁷⁹ Yine şirketin yabancılaşmasının önlenmesi amacıyla, şirket sözleşmesine esas sermaye paylarının, ancak ortakların usul ya da furuuna devredileceği yönünde hüküm konulabilir. Bu durumda bu sayılanlar dışında pay devri genel kurul tarafından reddedilebilir.⁸⁰ TTK madde 595/3 uyarınca genel kurul payın devrine onay vermemişse, esas sermaye paylarının mülkiyeti devredende kalır. Devralan şirkete karşı herhangi bir hak iddia edemez.⁸¹ Genel kurul payın devrine onay vermezse, payın devri sözleşmesi sonraki imkansızlık nedeniyle sona ereceğinden devralan ve devreden bu sözleşme nedeniyle birbirlerine verdiklerini geri alabilirler. Burada iade talebinin dayanağına sebepsiz zenginleşme kuralları uygulanır.⁸² Payını devreden ortağın onayın reddedilmesinde kusuru varsa, örneğin payını devretmiş olmasına rağmen, kendisi genel kurul toplantısında olumsuz oy kullanmışsa veya diğer ortakların ret yönünde oy kullanmalarını sağlamışsa bu durumda payı devreden sorumluluğu söz konusu olur.⁸³

C. Şirket Sözleşmesinde Ek Ödeme ve Yan Edim Yükümlülüklerinin Düzenlenmesi Halinde Genel Kurul Onayı

TTK madde 603 uyarınca, ortaklar şirket sözleşmesiyle, esas sermaye payı bedeli dışında ek ödeme ile de yükümlü tutulabilirler. Ek ödeme yükümü, şirketin faaliyetlerini sürdürmesini güvence altına almak için, ortaklara esas sermaye payı bedeli dışında ve belli koşulların gerçekleşmesi durumunda şirkete nakdi ödemede bulunulmasına ilişkin şirket sözleşmesiyle getirilen yükümlülüktür.⁸⁴

⁷⁸ Çamoğlu (n 3) 38; Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II* (n 20) 422.

⁷⁹ Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 698; Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 235, Çebi, *Şirketler Hukuku* (n 37) 434.

⁸⁰ Soner Altaş, *Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketler (Karşılaştırmalı, Açıklamalı, Örnekli)* (9th edn, Seçkin 2021) 289.

⁸¹ Şener, *Ortaklıklar Hukuku* 697.

⁸² Yargıtay da bir kararında, iki kişilik bir limited şirkette pay devrine diğer ortak tarafından onay verilmezse, payın devrinden kaynaklanan borcun sonraki imkansızlık nedeniyle sona ereceğini, bu durumda tarafların birbirlerine verdiklerini geri alabileceklerine içtihat etmiştir. Yargıtay 11 HD, E 5428 K 5311, 08.05.2006, "...Somut olayda, davacı, davalılardan limited şirketteki mevcut payını diğer davalıya eTTK'nin 520/son maddesine (TTK m. 595/1) uygun olarak iç ilişkide devretmiş ise de mahkemenin de kabul ettiği üzere, iki ortaklı bu şirketin diğer ortağının muvafakatinin bulunduğunu kanıtlamadığına, dolayısıyla devrin koşullarından biri gerçekleşmediğine göre, edimin ifası olanağı kalmamış ve BK'nın 117 nci maddesi (TBK m. 136) uyarınca, borç düşmüş ve iki taraf birbirlerine verdiğini geri isteme hakkını kazanmış olup, devrin iç ilişkide taraflar arasında dahi geçerli olmadığı kabulü gerekir..." Eriş (n 23) 3382.

⁸³ Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 353.

⁸⁴ Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 704; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 405; Bozkurt (n 49) 565.

TTK madde 606 uyarınca, şirket sözleşmesiyle, şirketin işletme konusunun gerçekleşmesine hizmet edebilecek yan edim yükümlülükleri öngörülebilir. Yan edim yükümlülüğü ek edim yükümlülüğünden farklı olarak, ortaklara nakdi ödeme yapma borcu yüklemeyen, şirketin işletme konusunun gerçekleşmesine hizmet eden aynı edim yükümlülüğüdür.⁸⁵ İşletme konusuyla bağlantılı olmak üzere yan edim yükümlülüğü, yapma, yapmama, katlanma ve kullandırma edimi olabilir.⁸⁶

TTK madde 595/6 uyarınca, şirket sözleşmesinde ek ödeme veya yan edim yükümlülükleri öngörülmediği takdirde, devralanın ödeme gücü şüpheli görüldüğü için ondan istenen teminat verilmemişse, genel kurul şirket sözleşmesinde hüküm bulunmasa bile onayı reddedebilir.⁸⁷ Bu hüküm şirket sözleşmesinde ek ödeme veya yan edim yükümlülüğünün öngörüldüğü hallerde geçerlidir. Şirket sözleşmesinde ek ödeme ve yan edim yükümü bulunduğu takdirde, şirketi korumak amacıyla devir alanın ödeme gücünün şüpheli olduğu hallerde genel kurulun onayını güvence verilmesine bağlamasına olanak sağlanmıştır. Güvence verilmezse genel kurul onayı reddedebilir. Bu halde genel kurul, sözleşmede hüküm bulunmasa bile onayı reddedebilir.⁸⁸ Belirtmek gerekir ki, eğer şirket sözleşmesinde ek ödeme ve yan edim yükümlülüğü düzenlenmemiş ise, devralanın ödeme gücü şüpheli olsa da genel kurul pay devrini reddedemez.⁸⁹

TTK madde 595/6'da düzenlenen her iki şart, devralanın ödeme gücünün şüpheli olması ve talep edilen teminatın ifa edilmemesi birlikte bulunmalıdır. Talep edilen teminat şirket tarafından belirlenir ve şirket bu anlamda TMK madde 2 hükmü ile sınırlıdır. Bu nedenle şirket ek ödeme veya yan edim yükümlülüklerini aşan bir miktarda teminat talep edememelidir.⁹⁰ Teminat payı devralan tarafından yerine getirilebileceği gibi, devreden veya üçüncü bir kişi tarafından da getirilebilir.⁹¹ Çamoğlu'na göre, devralanın mutlaka teminat göstermesi gerekli değildir. Sözleşmede öngörülen yükümlülükleri yerine getirecek ödeme gücüne sahip olduğunu kanıtlaması yeterlidir.⁹² TTK

⁸⁵ Bahtiyar (n 24) 454.

⁸⁶ Bozkurt (n 49) 566; Pulaşlı, Şirketler Hukuku (n 28) 798; Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 711; Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 449; Aksu Özkan, *Pay Devri Sözleşmesi* (n 18) 288.

⁸⁷ Kendigelen'e göre, ek ödeme veya yan edim yükümlülüğü bulunan şirketlerde talep edilen teminat gösterilmediği takdirde genel kurula tanınan onay vermekten kaçınma imkanının, ayrıca "şirket sözleşmesinde hüküm bulunmasa bile" kullanılabilmesine vurgu yapılmasına gerek yoktur (TTK m. 595/6), zira şirket sözleşmesinde hüküm bulunmadığı durumda genel kurul zaten sebep göstermeksizin dahi onay vermekten kaçınabilir (TTK m. 595/3). Kendigelen (n 17) 441.

⁸⁸ TTK m. 595/6 gerekçesi.

⁸⁹ Dal (n 21) 153.

⁹⁰ Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 700.

⁹¹ Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 321.

⁹² Çamoğlu (n 3) 40; Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II* (n 20) 424.

madde 595/6 hükmündeki ret sebebi kanun koyucunun sermayenin korunması ilkesine verdiği önemi göstermektedir.⁹³

V. PAYIN DEVRİNİN YASAKLANMASI

TTK madde 595/4 uyarınca şirket sözleşmesiyle sermaye payının devri yasaklanabilir. Özellikle şirkete dışarıdan üçüncü kişilerin pay sahibi olmasının istenmediği durumlarda şirket sözleşmesine hüküm konularak pay devrinin tamamen yasaklanması mümkündür.⁹⁴ Şirket sözleşmesine, payın devrinin kanunda öngörülenden daha da ağırlaştırılabileceği veya tamamen yasaklanabileceği hüküm konulabilir. Şirket sözleşmesine böyle bir hüküm konulması halinde, TTK madde 595/5 uyarınca ortağın şirketten çıkma hakkı saklı kalır.⁹⁵ Bu şekilde payın devrinin yasaklanması, özellikle limited şirketin işletme konusuna ulaşmak için ortakların özelliklerinin önemli olduğu şirket açısından gereklidir. Zira bu gibi durumda ortağın şirketten ayrılması ve onun yerine başka birinin ortak olması, şirketin işletme konusunun elde edilmesine engel olabilir. Bu durumda payını devretmek isteyen ortak, haklı sebeple çıkma ve dava açma hakkına sahiptir.⁹⁶

VI. PAYIN DEVRİNDE ORTAĞIN HAKLI SEBEPLE ÇIKMA HAKKI

TTK madde 595/5 uyarınca şirket sözleşmesi devri yasaklamış veya genel kurul onay vermeyi reddetmişse, ortağın haklı sebeple şirketten çıkma hakkı saklı kalır. Bu hükümle ortağın payını devredememesi halinde, bu durumun çözümsüz kalmasının önüne geçilmiş ve payın devrinin reddi, ortak açısından haklı sebep olacağı düzenlenmiştir.⁹⁷ Haklı sebep, ortaklık ilişkisini çekilmez hale getiren ve dürüstlük kurallarına göre ortak açısından bu ilişkinin devam ettirilmesinin kendisinden istenemeyen nedenlerdir.⁹⁸ Bu çerçevede, limited şirket ortağı haklı sebeplerin varlığında şirketten çıkabilir. Kanunda haklı sebeplerin nitelik ve özellikleri ile ilgili bir sınırlama getirilmemiştir.⁹⁹ Esas sermaye payının devrinin yasaklanmasında ya da genel kurulun devri onaylamaması halinde ortağa çıkma hakkı tanınarak menfaatler dengesinin sağlanması amaçlanmıştır.¹⁰⁰ Bu durumda, şirketin devri onaylamaması durumunda payını devredemeyen ve şirket ortağı olarak devam etmek istemeyen kişiye haklı sebeple çıkma hakkı tanınmıştır.

⁹³ Çamoğlu (n 3) 39.

⁹⁴ Ayhan, Çağlar and Özdamar (n 68) 548.

⁹⁵ Pulaşlı, Şirketler Hukuku (n 28) 760; Ayhan, Çağlar and Özdamar (n 68) 547.

⁹⁶ Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 320.

⁹⁷ Bilgili and Demirkapı, *Şirketler Hukuku Dersleri* (n 10) 494.

⁹⁸ Çamoğlu (n 3) 62.

⁹⁹ TTK m. 595/5 gerekçesi.

¹⁰⁰ Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 142; Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 236; Çebi, *Şirketler Hukuku* (n 37) 434.

TTK madde 595/5 hükmü ortağa tam olarak yasal çıkma hakkı tanımamıştır. Kanun koyucu genel kurulun devre onay vermeyi reddetmesini veya şirket sözleşmesinde devri yasaklayan bir hükmün bulunmasını doğrudan çıkma hakkı veren bir sebep olarak görmemiş, somut koşullarda bu hallerin çıkmaya haklı sebep olup olmadığını hakimin takdir yetkisine bırakmıştır. Bu durum TTK madde 638/2 uyarınca her ortak, haklı sebeplerin varlığında şirketten çıkmasına karar verilmesi için dava açabilir hükmü kapsamında hakim tarafından değerlendirilmelidir.¹⁰¹ Başka bir ifadeyle, TTK madde 595/5’de şirket sözleşmesinde payın devrinin yasaklamış olmasının veya genel kurulun devir işleminin tamamlanması için gerekli onayı vermemesinin tek başına ortağın şirketten çıkmayı talep etmesi için yasal çıkma nedeni sayılmamıştır. Bu durumda ortağın haklı sebebe dayalı çıkma davası açma hakkı saklıdır. Kanun koyucu ortağın payını devredememesi durumunu şirketten çıkma için yeterli haklı sebep olup olmadığını hakimin takdir yetkisine bırakmıştır.¹⁰² Hakim takdir yetkisini kullanırken somut olaydaki tüm koşulları değerlendirmelidir. Payın devrinin reddedilmesi diğer sebeplerle de destekleniyorsa örneğin reddin keyfi olması, şirketin iyi yönetilememesi, hakim ortağın pervasızlığı gibi durumlar mahkeme tarafından haklı sebep olarak kabul edilebilir.¹⁰³ Yine genel kurulun keyfi uygulamaları, çıkma için haklı sebep olarak kabul edilebilir.¹⁰⁴

VII. PAYIN DEVRİNİN PAY DEFTERİNE KAYDI

Limited şirketin tutmakla zorunlu olduğu pay defterine ilişkin TTK madde 594/1 hükmünde, esas sermaye paylarının devirleri ve geçişlerinin yazılması gerektiği düzenlenmiştir.¹⁰⁵ Pay defterinin tutulması müdürlerin görevleri arasındadır. Payın devri genel kurul tarafından onaylandığı veya TTK madde 595/7 uyarınca başvurudan itibaren üç ay içinde genel kurulca reddedilmeyerek onay verilmiş sayıldığı durumda payın devri müdürler tarafından pay defterine kaydedilir. Genel kurul onayının şirket sözleşmesi ile kaldırıldığı durumda ise, şirkete devir bildiri ile müdürler payın devrini pay defterine kaydeder.¹⁰⁶

¹⁰¹ Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II* (n 20) 423; Çamoğlu (n 3) 39.

¹⁰² Çamoğlu (n 3) 64; Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II* (n 20) 441.

¹⁰³ Tekinalp, *Tek Kişi Ortaklığı* (n 3) 372.

¹⁰⁴ Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 322.

¹⁰⁵ TTK m. 594’ün gerekçesinde “Bu madde, 6762 sayılı Kanunun 519 uncu maddesinin tekrarıdır.” ifadesi yanlıştır. Madde metinleri incelendiğinde TTK m. 594/1, eTTK m. 519/1’den farklıdır. Ayrıca TTK m. 594’e 2 yeni fıkra eklenmiştir. eTTK m. 519’de düzenlenen 2. ve 3. fıkra TTK m. 594’de düzenlenmemiştir. Dolayısıyla TTK m. 594’ün gerekçesi yanlı yazılmıştır. eTTK m. 519/1’de yer alan “payların devir ve intikali ve bu hususlarla ilgili diğer değişiklikler bu deftere kaydolunur.” hükmünün TTK m. 594’de yer alması gerekirdi. Şükrü Yıldız, ‘Türk Ticaret Kanununun Tasarısının Limited Şirkete İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi’ (2005) II(1) Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 449, 460.

¹⁰⁶ Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II* (n 20) 425; Çamoğlu (n 3) 41; Bilgili and Demirkapı, *Şirketler Hukuku Dersleri* (n 10) 494; Rifat Cankat, ‘Limited Ortaklıklarda Opsiyon Hakları’ (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi 2017) 63.

Pay defterine kaydın yapılması durumunda, devreden devralanla birlikte kaydın yapılmasını talep edebilir, ancak diğer ortaklar talep edemez. Pay defterine kayıt, ortaksal bir işlem niteliğinde olduğundan her iki taraf talep edebilir.¹⁰⁷ Ayrıca payı devralanın genel kurul onayından sonra, devrin pay defterine kaydedilmesinde meşru ve hukuki çıkarı söz konusudur. Devralan bununla şirkete karşı pay sahibi sıfatını edinmekte ve paydan kaynaklanan hakları kullanabilme imkânı olmaktadır.¹⁰⁸

Pay defterine kayıt şeffaflık gereğidir, yoksa kaydın ortaklık sıfatının şirket tarafından tanınması gibi bir sonucu yoktur. Pay defterine kayda kapsamlı bir hukuki işlev tanınmaz.¹⁰⁹ Dolayısıyla pay defterine kayıt kurucu değil, açıklayıcı niteliktedir.¹¹⁰ Başka bir deyişle payın devrinin pay defterine yazılması, pay sahipliğinin kazanılmasında ya da kaybedilmesinde etkili olmayan bir usul işlemidir. Zira payın devri genel kurulun onayı ile gerçekleşmektedir.¹¹¹ Pay defterine kayıt yapılmazsa, bu durumda ortak ifa davası açarak alacağı kararla kaydın yapılmasını sağlar.¹¹²

VIII. PAYIN DEVRİNİN TİCARET SİCİLİNE TESCİLİ VE İLANI

Kanun koyucunun payın geçişi hallerinde ve özellikle payın devrinde ticaret siciline tescil ve ilanı öngörmesinin sebebi hukuki güvenlik ve açıklıktır. Böylece alacaklılar ve şirketle ilişkiye girecek kişiler, ticaret sicilinden şirketin yapısını ve şirketin hangi ortakları olduğunu öğrenebilirler.¹¹³ Ayrıca payın devri işleminin sicile tescilinin şirketin şeffaflığının sağlanması noktasında faydalı olduğu ifade edilmektedir.¹¹⁴ Nitekim bu konuda TTK madde 598/1 uyarınca, esas sermaye paylarının geçişlerinin tescil edilmesi için şirket

¹⁰⁷ Pulaşlı, *Şirketler Hukuku* (n 28) 758; Pulaşlı, *Şerh* (n 12) 2761-2762.

¹⁰⁸ Pulaşlı, *Şerh* (n 12) 2762.

¹⁰⁹ Tekinalp, *Tek Kişi Ortaklığı* (n 3) 374.

¹¹⁰ Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 325; Ayhan, Çağlar and Özdamar (n 68) 552; Poroy, Tekinalp and Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II* (n 20) 425; Çamoğlu (n 3) 41; Pulaşlı, *Şirketler Hukuku* (n 28) 757; Pulaşlı, *Şerh* (n 12) 2761; Bahtiyar (n 24) 438; Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 236; Çebi, *Şirketler Hukuku* (n 37) 435; Oğuz (n 25) 198; Yavuz, *Limited Şirketlerde Hisse Devir Sözleşmeleri* (n 50) 152; Özer (n 39) 192; Cankat (n 106) 163; Yıldız, pay defterine yapılan kaydın ispat edici bir etkisi olduğu görüşündedir. Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 143; Çağa, eTTK m. 519 kapsamında pay defterine kaydın kurucu nitelikte olduğu, bu ana kadar askıda hükümsüz olan devir işleminin geçerlilik kazandığı görüşündedir. Çağa (n 1) 599; Pay defterine kaydın, payın devrinde geçerlilik şartı olmayıp, açıklayıcı nitelikte olduğu yönünde, Bkz. Yargıtay 11 HD, E 2004/3023 K 2004/12406, 16.12.2004. <https://karararama.yargitay.gov.tr/Yargitay/BilgiBankasi/IstemciWeb/>, 10 Kasım 2021; Yargıtay 11 HD, E 12383, K.4796, 12.03.2003, Eriş (n 23) 3372.

¹¹¹ Mustafa Yasan, *Ortaklıklar Hukuku*, (1st edn, Seçkin 2021) 223.

¹¹² Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 325.

¹¹³ İbid 325.

¹¹⁴ Cankat (n 106) 163.

müdürleri tarafından ticaret siciline başvurulur, hükmü düzenlenmiştir.¹¹⁵ Bu hükme göre tescil başvurusu yapılması müdürlerin görevleri arasındadır.¹¹⁶ Payın devrinin ticaret siciline tescili, devreden ve üçüncü kişinin korunması yönünden gerekli görülmüştür.¹¹⁷ Söz konusu tescil kurucu değil açıklayıcı niteliktedir.¹¹⁸ Tescilin pay sahipliği sıfatının kazanılmasında bir etkisi yoktur. Payın devri genel kurul onayıyla gerçekleşmiştir. Bunun tescili ise, pay devrinin açıklanmasını sağlayacaktır.¹¹⁹ Dolayısıyla payın devrinin ticaret siciline tescil ve ilan edilmemiş olması devralanın devre konu payların mülkiyetini kazanmasına engel teşkil etmez.¹²⁰ Payın devrine ilişkin olarak yapılan tescil işlemi, devreden devralanla veya devralanın şirket tüzel kişiliği ile arasındaki hukuki ilişkinin geçerli olması için değil, devir işleminin üçüncü kişilere açıklanması amacıyla gerçekleşmekte ve açıklayıcı nitelikte bir işlem olan tescilin yapılması ile üçüncü kişilerin sicil kayıtlarından haberdar olduğu kabul

¹¹⁵ Yıldız'a göre, 598. maddenin gerekli olup olmadığı, limited şirketlerin bünyesine uygun bulunup bulunmadığı konusu tartışılmalıdır. Zira limited şirkette esas sermaye paylarının devri ve devrin geçişi için ticaret siciline tescilin herhangi bir etkisi yoktur. Bkz. Yıldız, *Limited Şirkete İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi* (n 105) 462.

¹¹⁶ Demirkapı'ya göre, tescil işlemini gerçekleştirmek için müdürlerin yetkili olduğu düzenlenmekle birlikte, bunun müdürlerin devredilemez yetkilerden olmadığı kabul edilmelidir. Zira müdürlerin devredilemez yetkilerine ilişkin TTK m. 625. maddesinde tescil işleminin sayılmamış olması bu sonucu doğurur. Bkz. Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 403-404.; Doğrusöz Koşut, şirket müdürleri dışında, şirketin yetkilendirdiği bir kişinin de bu görevi yerine getirmesi mümkündür. Doğrusöz Koşut (n 49) 382.

¹¹⁷ TTK m. 598/1 gerekçesi. Yıldız, gerekçedeki açıklamaya katılmaya imkân olmadığını, çünkü esas sermaye pay devrinin ayrıntılı bir düzenleme yapıldığını, dolayısıyla devreden, şirketin ve üçüncü kişilerin korunması yönünden gerekli düzenlemenin yapıldığı görüşündedir. Yıldız, *Limited Şirkete İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi* (n 105) 463; Kendigelen, burada korunması gerekenin limited şirket payını devreden değil, aksine devralan olduğu görüşündedir. Zira devrin ticaret siciline tescil edilene kadar, paylarını devreden kişiden sicildeki gerçeği yansıtmayan kayda güvenerek iyiniyetle payı iktisap eden üçüncü kişinin iktisabı korunacağından zarar görme tehlikesine, payı daha önce devralan kişi olacaktır. Dolayısıyla sicile tescil için devredenden önce, payı devralan kişiye bu imkân tanınmalıdır. Kendigelen (n 17) 445.

¹¹⁸ Pulaşlı, *Şirketler Hukuku* (n 28) 756; Pulaşlı, Şerh (n 12) 2762; Tekinalp, *Tek Kişi Ortaklığı* (n 3) 373; Tekinalp, *Yeni Hukuku* (n 20) 484; Kendigelen (n 17) 445; Şener, *Ortaklıklar Hukuku* (n 9) 698; Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 143; Bahtiyar (n 24) 442; Ayhan, Çağlar and Özdamar (n 68) 552; Çebi, *Limited Şirketler* (n 20) 236; Çebi, *Şirketler Hukuku* (n 37) 435; Bozkurt (n 49) 556; Özer (n 39) 194; Doğrusöz Koşut (n 49) 383; Aksu Özkan, *Pay Devrinin Ortağın Kamu Borçlarına Etkisi* (n 20) 237; Biçer and Hamamcıoğlu (n 39) 236, Gönen (n 59) 393; Camcı (n 39) 526; Oğuz (n 25) 198; Cankat (n 106) 163.

¹¹⁹ Aksu Özkan, *Pay Devrinin Ortağın Kamu Borçlarına Etkisi* (n 20) 237.

¹²⁰ Mustafa Yavuz, 'Anonim ve Limited Şirketlerde Pay Devrinin Ticaret Siciline Tescil ve İlanı' (2021) 40(473) Vergi Dünyası 72, 74. Buna ilişkin Yargıtay Kararı için Bkz. Yargıtay 11 HD, E 2016/14181 K 2018/5739 29.09.2018, <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, 05 Aralık 2021.

edilmektedir.¹²¹ Ticaret siciline tescilin, payını devreden ortak bakımından özellikle açıklayıcı etkisi vardır. Bu sebeple kanun payını devreden ortağa doğrudan ticaret siciline başvurma hakkı tanımıştır.¹²² Nitekim TTK madde 598/2 uyarınca, başvurunun otuz gün¹²³ içinde yapılmaması halinde, ayrılan ortak, adının bu paylarla ilgili olarak silinmesi için ticaret siciline başvurabilir. Bunun üzerine sicil müdürü, şirkete, iktisap edenin adının bildirilmesi için süre verir.¹²⁴ Şirket tarafından devralanın adının bildirilmesi ile birlikte, devredenin adının silinerek devralanın tescil edilmesi gerekir.¹²⁵ Payın devri limited şirket sözleşmesinin değiştirilmesini gerektirmez, fakat payı devreden ortağın adının silinmesi gerekir.¹²⁶ TTK madde 598/2 hükmü ile sadece payını devreden ortağa adının silinmesi için tescile başvuru hakkı verilmiş, payı devralan ortağa adının tescil edilmesi yönünde bir hak verilmemiştir. Halbuki payı devralana da böyle bir hak verilmesi daha doğru olurdu.¹²⁷ Öğretide TTK madde 27 uyarınca payı

¹²¹ Camcı (n 39) 527; Yargıtay 10 HD, E 2015/23760 K 2019/1212, 14.02.2019, "...Somut uyuşmazlıkta, davacının, dava dışı şirketteki hissesinin tamamını ...Noterliğinin 28.01.2008 tarihli 2747 sayılı hisse devir senedi ile dava dışı' e devrettiği, limited şirketin 15.09.2008 tarihli Ortaklar Kurulu Kararı ile "hisse devir sözleşmesinde bahsi geçen devrin kabulüne ve devir hususunun şirket pay defterine işlenmesine" karar verildiği, hisse devrinin, 16.09.2008 tarihinde Ticaret Sicile tescil ile 22.09.2008 tarihli Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edildiği hususlarında uyuşmazlık bulunmamakta olup, davacının dava dışı şirketteki ortaklık sıfatının sona ermesi ve bu durumun sicil gazetesinde ilanının, işlemin hukuken varlık kazanmasına değil, bu hususun üçüncü kişilere açıklanması amacına yönelik olduğu, dolayısıyla inşai değil bildirici bir işlem olduğu sabit olmakla,..." <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgi/BankasiIstemciWeb/>, 05 Aralık 2021.

¹²² Tekinalp, *Tek Kişi Ortaklığı* (n 3) 374; Bilgili and Demirkapı, *Şirketler Hukuku Dersleri* (n 10) 494.

¹²³ Yıldız, TTK m. 598/2'deki otuz günün hangi tarihten itibaren işleyeceğinin belirsiz olduğu görüşündedir. Yıldız, *Limited Şirkete İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi* (n 105) 463; Şener, otuz günlük sürenin ne zaman başlayacağına ilişkin kanunda açıklık yoktur. Burada özellikle işlemin kesinleşmesi aranmalıdır. Bu durumda payın devrinde, devir işlemi genel kurul kararıyla kesinleştiğinden (TTK m. 595/2) otuz günlük sürenin de bu tarihten itibaren başlaması gerekir. Şener, *Limited Ortaklıklar Hukuku* (n 4) 327.

¹²⁴ Yargıtay 11 HD, E 2015/5082 K 2015/11561, 04.11.2015, Yargıtay, şirket ortağının noter onayı ile payını diğer ortağa devretmekle birlikte devir işleminin ticaret siciline bildirilmediğini ileri sürerek sicil kaydının düzeltilmesini talep ettiği davaya ilişkin kararda, "6102 sayılı TTK'nin 598/2. maddesi gereğince, davacının ortaklık payının devri gerçekleştiği halde şirket müdürü tarafından otuz gün içinde ticaret siciline tescil için başvurunun yapılmaması halinde, ayrılan ortağın da bu paylarla ilgili olarak adının silinmesi için ticaret siciline başvurulabilmesinin mümkün olmasına göre davacı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir." şeklinde karar vermiştir. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgi/BankasiIstemciWeb/>, 15 Aralık 2021.

¹²⁵ Ayhan, Çağlar and Özdamar (n 68) 552.

¹²⁶ Tekinalp, *Yeni Hukuku* (n 20) 485; Tekinalp, *Tek Kişi Ortaklığı* (n 3) 374; Yıldız, *Limited Şirketler Hukuku* (n 37) 144; Çağa (n 1) 602.

¹²⁷ Bahtiyar (n 24) 442, Demirkapı, payın devrine ilişkin maddi durumun ticaret siciline tescili yönündeki menfaat, devralan bakımından da kabul edilmelidir. Bu sebeple sadece devredene

devralanın devir sözleşmesi ile genel kurul onayını gösteren belgeyi ibraz ederek tescilin yapılmasını sağlayabileceği savunulmaktadır.¹²⁸ Yargıtay ise bir kararında payı devralan kişiye sicile başvurma hakkının bulunmadığı yönünde karar vermiştir.¹²⁹

TTK madde 598/3 uyarınca sicil kaydına güvenen iyiniyetli kişinin güveni korunur.¹³⁰ Bu hükümlerle, sicil kaydına güvenen üçüncü kişilerin korunması

verilen talebin devralana da öncelikle verilmesi gerekir. Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 405-406; Ayhan, Çağlar and Özdamar da kanun da açıkça zikredilmemiş olsa da devralanın da benzer şekilde sicile başvurarak söz konusu payları adına tescil ettirmesinin mümkün olması gerektiği görüşündedirler. Ayhan, Çağlar and Özdamar (n 68) 552; Doğrusöz Koşut, devralanın da sicildeki kaydın adına düzenlenmesinde devreden ortak kadar menfaati olduğunu ve devralan ortağa başvuru hakkı verilmemesinin önemli bir eksiklik olduğu görüşündedir. Doğrusöz Koşut (n 49) 382; Camcı, payın devrine ilişkin durumun ticaret siciline tescil edilmesi ile oluşan menfaatin payı devralan bakımından da kabul edilmesi gerektiğini, bu nedenle TTK'nin sadece payı devreden kişiye tescil için talep imkânı verip, payı devralana böyle bir imkân verilmemesinin doğru olmadığı görüşündedir. Dolayısıyla sermaye payının geçişinde ilgili sıfatına sahip müdür/müdürlerin ihmali halinde payı devralana da payın adına tescil edilmesi için talep hakkı verilmeli ve bu konuda gerekli düzenleme yapılmalıdır. Camcı (n 39) 528-529; Dedeğaç, TTK m. 598 uyarınca, ticaret sicil kaydının silinmesi için devreden ortağa hak tanınmış ise de aynı hakkın TTK m. 33 doğrultusunda devralan içinde geçerli olduğu görüşündedir. Ender Dedeğaç, *Uygulamalı Limited Şirketler Hukuku* (2nd edn, Seçkin 2021) 76; Kanaatimizce de TTK m. 598/2 hükmü ile sadece payını devreden ortağın adının silinmesi için tescile başvuru hakkı verilmesi, payı devralanın adının tescil edilmesi için hak verilmemesi doğru değildir. Payı devralanın da adının tescilini talep edebilmesi gerekirdi.

¹²⁸ Pulaşlı, Şerh (n 12) 2042.

¹²⁹ Yargıtay 11 HD, E 2015/234 K 2015/1262, 04.02.2015, "...Dava, davacının Ticaret Sicil Müdürlüğü'ne yapmış olduğu başvurunun reddi kararına itiraz istemine ilişkin olup, mahkemece davanın reddine karar verilmiştir. Ancak, 6102 sayılı TTK'nın 598/1. fıkrasında "Esas sermaye paylarının geçişlerinin tescil edilmesi için, şirket müdürleri tarafından ticaret siciline başvurulur." anılan maddenin 2. fıkrasında da "Başvurunun otuz gün içinde yapılmaması hâlinde, ayrılan ortak, adının bu paylarla ilgili olarak silinmesi için ticaret siciline başvurabilir. Bunun üzerine sicil müdürü, şirkete, iktisap edenin adının bildirilmesi için süre verir." hükmü düzenlenmiştir. Ayrıca, Ticaret Sicil Yönetmeliği'nin 9, 10 ve 39. maddelerinde de belirtilen hususlara ilişkin hükümler bulunmaktadır. Açıklanan bu madde metinleri uyarınca hisse devrine yönelik tescil talebinde bulunulması, şirket müdürüne ve onun tarafından gereğinin yerine getirilmemesi halinde ise pay devreden kişiye ait olup, pay devralan davacının ilgili sıfatıyla böyle bir talepte bulunma hakkı bulunmadığından davanın işbu gerekçe ile reddi gerekip..." <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, 22 Aralık 2021.

¹³⁰ Kendigelen, TTK m. 598/3 hükmüne ihtiyaç olup olmadığının sorgulanması gerektiği, sicil hukukundan hareketle esas sermaye payının iktisabında iyiniyete sonuç bağlanması, alacak ve diğer hakların iktisabında iyiniyetin korunmadığı ve Türk hukukunda uygun bir çözüm olmadığı, mevcut sisteme aykırı olan bu durumun sorunlara neden olacağı görüşündedir. Bkz. Kendigelen (n 17) 445; Yıldız, TTK m. 598/3 de yer alan hükmün uygulama kabiliyeti olmayan bir hüküm olduğu görüşündedir. Bkz. Yıldız, *Limited Şirkete İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi* (n 105) 463; Bilgili ve Demirkapı'ya göre, TTK m. 598/3 hükmü ticaret

amaçlanmıştır. Bu durumda, pay devrinin ticaret siciline tescil edilmesi halinde üçüncü kişiler devri bilmediklerini ileri süremezler.¹³¹ Ticaret sicilinde, tapu sicilinin aksine güven ilkesi geçerli değildir (TMK m. 1023). Kanun koyucu TTK madde 598/3 hükmü ile sicile güven ilkesi düzenlenerek bir istisna getirilmiştir. Payın devrinin ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi ile devir işlemlerinde şeffaflık ve güvenlik sağlanmaktadır.¹³² TTK madde 595/2 uyarınca pay devrinin genel kurul onayıyla geçeceği kabul edilmekte, sonra payın devrinin ticaret siciline tescili esası getirilmekte, daha sonra ticaret sicil kaydına güvenin korunacağı düzenlenmektedir. Böylece ticaret siciline tescil kurucu olarak kabul edilmemekle birlikte, sicilde kayıtlı bulunan hususlara güven korunmaktadır.¹³³

TTK madde 35/3 uyarınca, tescil edilen hususlar, kanun veya Kanunun 26'ncı maddesine göre çıkarılacak yönetmelikte aksine bir hüküm bulunmadıkça ilan olunur. Bu durumda tescil edilen payın devrinin TTSG'de ilan edilmesi de gerekir. Bu işlemde açıklayıcı niteliktedir.

SONUÇ

Limited şirkette esas sermaye payının geçiş hallerinden birisi TTK madde 595 uyarınca payın devridir. TTK'nin genel gerekçesi madde 147'de belirttiği üzere, eTTK'de ağır şekil şartlarına ve yorum güçlüklerine sebep olan payın geçmesine ilişkin hükümler sadeleştirilmiştir. Bu kapsamda TTK'de limited şirkette payın devri, payın devri sözleşmesi yapılması ve tarafların imzalarının noter tarafından onaylanması, pay devrinin şirkete bildirilmesi, genel kurulun payın devrini onaylaması, payın devrinin yasaklanması, payın devrinde ortağın haklı sebeple çıkma hakkı, payın devrinin pay defterine kaydı, payın

siciline iyiniyetin korunması bakımından fonksiyon yükleyen (TİRK m. 5'de yer alan dışında) tek istisnai düzenlemedir. Bir yandan payın niteliği diğer yandan ticaret siciline kaydedilen hususlara ilişkin esaslar bakımından genel hukuk sistemine aykırıdır. Zira ticaret siciline yapılan tescilin pay devrinde kurucu etkisi bulunmamaktadır. Bkz. Bilgili and Demirkapı, *Şirketler Hukuku Dersleri* (n 10) 494; Ayhan, Çağlar and Özdamar, TTK'de ticaret siciline ilişkin hükümlerde, sicile güven ilkesinin olmadığı görülmektedir (TTK m. 37). Ancak TTK m. 598/3 hükmünde, sicil kaydına güvenen iyiniyetli kişinin güveninin korunacağı düzenlenmiştir. Bu durumda limited şirketler hukuku bakımından sicile güven ilkesinin uygulanmayacağı kuralına istisna getirilmiştir. Bkz. Ayhan, Çağlar and Özdamar (n 68) 553.

¹³¹ Yavuz, *Pay Devrinin Ticaret Siciline Tescil ve İlanı* (n 120) 75.

¹³² Oğuz (n 25) 197.

¹³³ Demirkapı, eğer ticaret sicil kaydına güvenin korunması isteniyorsa, payın devrinde ticaret siciline yapılan tescilin kurucu hale getirilmesinin mümkün olduğunu, bu yönde bir düzenleme yapılmazsa, sicile güvenin korunmasına ilişkin hükmün kaldırılması görüşündedir. Ancak ticaret siciline böyle bir fonksiyon yüklenmesi doğru değildir. Bu sebeple güvenin korunacağı ilkesinin kaldırılması doğru olacaktır. Demirkapı, *Payın Devri* (n 2) 407.

devrinin ticaret siciline tescil ve ilanı konuları düzenlenmiştir. 6335 sayılı Kanunla TTK madde 585'te yapılan değişiklik ile de limited şirkette bedelleri tamamen ödenmemiş payların devri hususunda bu Kanunun anonim şirketlere ilişkin hükümlerinin kıyasen uygulanması düzenlenmiştir. Kuruluş başlığını taşıyan TTK madde 585'de bedelleri tamamen ödenmemiş payların devrinin düzenlenmesi sistematik açıdan eleştirilebilir. Yapılan değişiklikle esas sermaye bedelleri tamamen ödenmemiş payları ile ödenmiş paylarının devri ayrı hükümlere bağlanmıştır. Bedelleri tamamen ödenmiş payların devrinde TTK madde 595 hükmü uygulanacaktır. Bedelleri tamamen ödenmemiş payların devrinde ise anonim şirketlere ilişkin hükümlere atıf yapılmıştır.

Limited şirkette pay devri için yazılı bir payın devri sözleşmesi yapılması gerekir. Payın devri sözleşmesi hem taahhüt hem de tasarruf işlemi bakımından yazılı ve imzalar noterce onaylanmalıdır. Öğretide bu şeklin geçerlilik şartı olduğu kabul edilmektedir. Yargıtay da devir sözleşmesinde şeklin geçerlilik şartı olduğuna karar vermiştir. Sadece kanuna uygun devir sözleşmesinin yapılmasıyla esas sermaye payı devralana geçmez. Ayrıca şirketin bu devre onay vermesi ve bunun için pay devrinin şirkete bildirilmesi gerekir. Bildirim herhangi bir şekle bağlı değildir. Dolayısıyla bildirim yazılı veya sözlü olarak yapılabileceği gibi devir sözleşmesinin suretinin şirkete ibrazı şeklinde de olabilir.

TTK madde 595/2 uyarınca, şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için ortaklar genel kurulunun onayı şarttır. Devir bu onayla geçerli olur. Onaya ilişkin bu hüküm emredici değildir. Şirket sözleşmesinde, onayın aranmayacağı devrin kurulmasıyla gerçekleşeceği öngörülebilir. Sermaye payının devrine onay verme yetkisi genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır. Payın devrinin onaylanması için müdürün genel kurulu toplantıya çağırması gerekir. Genel kurul usulüne uygun olarak toplanıp pay devrine onay verebileceği gibi, TTK madde 617/4 uyarınca herhangi bir ortak sözlü görüşme talep etmediği takdirde, müdürün payın devrine ilişkin önerisine ortakların yazılı olarak oy vermesiyle toplantı yapılmaksızın da mümkündür. TTK madde 595/7 uyarınca, başvurudan itibaren üç ay içinde genel kurul payın devrini reddetmediği takdirde onay vermiş sayılır. Dolayısıyla şirket genel kurulunun üç ay içinde toplanıp kabul veya ret kararı vermesi gerekir. Genel kurul payın devrine onay verdiği takdirde ise devralan karar tarihi itibarıyla şirkete ortak olur.

TTK madde 595/3 uyarınca şirket sözleşmesinde başka türlü düzenlenmemişse, ortaklar genel kurulu sebep göstermeksizin onayı reddedebilir. Genel kurulun bu konuda takdir yetkisi söz konusudur. Genel kurulunun onay vermeyi reddetmesi için sebep göstermesi gerekmez. Esas sermaye payının devrine yönelik olarak genel kurulun takdir yetkisi sınırlandırılmak isteniyorsa, bu durumda şirket sözleşmesi ile bir düzenleme yapılması gerekir. Şirket sözleşmesi ile payın devri için genel kurul tarafından onaylanması şartı kaldırılabilir.

TTK madde 595/6 uyarınca, şirket sözleşmesinde ek ödeme veya yan edim yükümlülükleri öngörüldüğü takdirde, devralanın ödeme gücü şüpheli görüldüğü için ondan istenen teminat verilmemişse, genel kurul şirket sözleşmesinde hüküm bulunmasa bile onayı reddedebilir. TTK madde 595/4 uyarınca şirket sözleşmesiyle sermaye payının devri yasaklanabilir. Bu hükmeye göre şirket sözleşmesine hüküm konularak pay devrinin tamamen yasaklanması mümkündür. TTK madde 595/5 uyarınca şirket sözleşmesi devri yasaklamış veya genel kurul onay vermeyi reddetmişse, ortağın haklı sebeple şirketten çıkma hakkı saklı kalır. Böylece şirket ortağına haklı sebeplerin varlığında şirketten çıkma hakkı tanınmıştır.

TTK madde 594/1 hükmünde, pay defterine esas sermaye paylarının devirleri ve geçişlerinin yazılması gerektiği düzenlenmiştir. Pay defterinin tutulması müdürlerin görevleri arasındadır. Payın devri genel kurul tarafından onaylandığı veya TTK madde 595/7 uyarınca başvurudan itibaren üç ay içinde genel kurulca reddedilmeyerek onay verilmiş sayıldığı durumda payın devri müdürler tarafından pay defterine kaydedilir. Genel kurul onayının şirket sözleşmesi ile kaldırıldığı durumda ise, şirkete devir bildirimini ile müdürler payın devrini pay defterine kaydeder. Pay defterine kayıt kurucu değil, açıklayıcı niteliktedir.

TTK madde 598/1 uyarınca, esas sermaye paylarının geçişlerinin tescil edilmesi için şirket müdürleri tarafından ticaret siciline başvurulur. Bu hükmeye göre tescil başvurusu yapılması müdürlerin görevleri arasındadır. Payın devrinin ticaret siciline tescili, devreden ve üçüncü kişinin korunması yönünden gerekli görülmüştür. Söz konusu tescil kurucu değil açıklayıcı niteliktedir. Payın devri genel kurul onayıyla gerçekleşmiştir. Bunun tescili ise, pay devrinin açıklanmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Aksu Özkan R, 'Yargıtay Kararları Işığında Limited Şirkette Pay Devrinin Ortağın Kamu Borçlarına Etkisi', (2020) 10(1) Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 226-267.

Aksu Özkan, R, 'Limited Şirket Pay Devri Sözleşmesinde TTK 595/1'de Yer Alan Kayıtların Bulunmamasının Devir Sözleşmesinin Geçerliliğine Etkisi' (2020) 5(2) Regesta, 283-316.

Arslanlı H, 'Türk Ticaret Kanunu'nun Limited Şirketlere Dair 520 inci Maddesi Hükümleri' (1963) 2(2) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 163-201.

Arslanlı H ve Domaniç H, *Türk Ticaret Kanunu Şerhi III, Limited Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Hisseli Komandit Şirketler*, (Temel 1989).

Alışkan M, *Limited Şirket, Tarihçe Niteliği*, (1. Baskı, Legal 2013).

Altaş S, “Limited Şirketlerde Pay Devri ve Devrin Amme Borçlarına İlişkin Sorumluluğa Etkisi” (2010) 5(41) Terazi Hukuk Dergisi 71-81.

Altaş S, *Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler (Karşılaştırmalı, Açıklamalı, Örnekli)* (9. Baskı, Seçkin 2021).

Ayhan R, Çağlar H ve Özdamar M, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, (2. Baskı, Yetkin 2020).

Bahtiyar M, *Ortaklıklar Hukuku*, (15. Bası, Beta 2021).

Bilgili F ve Demirkapı E, *Şirketler Hukuku Dersleri*, (8. Baskı, Dora 2021).

Bilgili F ve Demirkapı E, *Şirketler Hukuku*, (9. Baskı, Dora 2013).

Biçer L ve Hamamcıoğlu E, ‘6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun Limited Ortaklıklarda Meydana Getirdiği Temel Değişiklikler’, (2011) 10(1-2) Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 229-248.

Bora S, ‘6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketlerde Esas Sermaye Payının Devri, -Devrin Sonuçları ve Devre İlişkin Önemli Hususlar-’ (2013) 4(7) Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 75-93.

Bozkurt T, *Şirketler Hukuku*, (13. Baskı, Yetkin 2021).

Camcı S, ‘Limited Şirketlerde Pay Devri, (Türk Ticaret Kanununun md. 595)’ (2020) 15(163) Terazi Hukuk Dergisi 516-535.

Cankat R, ‘Limited Ortaklıklarda Opsiyon Hakları’ (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi 2017).

Çamoğlu E, *Limited Ortaklıklar Hukukunun Temel İlkeleri*, (1. Baskı, Vedat 2020).

Çağa B, ‘Limited Şirkette Ortaklık Payının Devri’, (1974) 7(3) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 581-602.

Çebi H, *Şirketler Hukuku*, (1. Baskı, Seçkin 2020).

Çebi H, *Limited Şirketler Hukuku*, (1. Baskı, Adalet 2019).

Dal S, *Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketler Hukuku El Kitabı*, (1. Baskı, Legal 2013).

Dedeagaç E, *Uygulamalı Limited Şirketler Hukuku*, (2. Baskı, Seçkin 2021).

Demirkapı E, ‘Limited Ortaklıkta Payın Devir Vaadi İşleminin Konusu ve Hukuki Niteliği’ (2007) 9(Özel Sayı) Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 815-848.

Demirkapı E, *Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun Tasarısına Göre Limited Ortaklıkta Payın Devri*, (1. Baskı, Güncel 2008).

Doğanay İ, ‘Limited Şirketlerde, Ortaklık Payının Bir Başkasına Devredilmesi Koşulları Nedir?’ (1975) 8(2) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 83-93.

Doğrusöz Koşut H, ‘Limited Şirkette Nama Yazılı Senede Bağlanmış Esas Sermaye Payının Devir Şartları’ (2017) 22(1) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 365-387.

Eriş G, *Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu*, 3. Cilt (2. Baskı, Seçkin 2010).

Göç D, ‘Limited Şirkette Sermaye Payı ve Payın Devri’ (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi 1997).

Gönen R, ‘Limited Şirkette Esas Sermaye Payının Devri’ (2013) 87(2) İstanbul Barosu Dergisi 388-396.

Kaya, Mİ, ‘Limited Ortaklıkta Esas Sermaye Payı Devri ve Devri Borcunu Doğuran İşlemlerde Tarafların İmzalarının Noter Tarafından Onaylanması Zorunluluğu’ (2008) 3(2) Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 361-376.

Kendigelen A, ‘Adi Şirket, Ticaret Şirketleri ve Kooperatife İlişkin Payların Devrinde Şekil’, *Makalelerim*, Cilt I 1986-2001, (2. Baskı, Arıkan 2006) 215-243.

Kendigelen A, *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler* (1. Baskı, On İki Levha 2011).

Oğuz S, ‘Limited Ortaklık Esas Sermaye Payının Devri’ (2017) 4(8) Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 183-203.

Öz T, *Limited Ortaklıkta Pay Kavramı ve Payın Devri*, (1. Baskı, Aristo 2020).

Özer İ, ‘Yargıtay Kararları Işığında Limited Şirketlerde Esas Sermaye Payının Devri ve Pay Defterinin Hukuki Niteliği’in Mustafa Topaloğlu ve Işık Özer (eds), Prof. Dr. Ersin Çamoğlu’na Saygı Günü, Şirketler Hukukunun Güncel Sorunları Sempozyumu, 30 Ekim 2017, (1. Baskı, Seçkin 2019).

Poroy R, Tekinalp Ü ve Çamoğlu E, *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku*, (9. Baskı, Beta 2003).

Poroy R, Tekinalp Ü ve Çamoğlu E, *Ortaklıklar Hukuku II*, (14. Baskı, Vedat 2019).

Pulaşlı H, *Şirketler Hukuku Şerhi*, Cilt III, Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş (3. Baskı, Adalet 2018).

Pulaşlı H, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, (7. Baskı, Adalet 2021).

Şener OH, *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku*, (1. Baskı, Seçkin 2017).

Şener OH, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, (4. Baskı, Seçkin 2019).

Şener OH, *Yeni TTK Döneminde Anonim ve Limited Ortaklıklara İlişkin Verilen Emsal Kararların Değerlendirilmesi*, (2. Baskı, Seçkin 2020).

Tekinalp Ü, 'Limited Ortaklık Payının Devrinde Tescil Davası' *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*, XIX. 10 Mayıs 2003 3-9.

Tekinalp Ü, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku* (3. Bası, Vedat 2013).

Tekinalp Ü, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku İle Tek Kişi Ortaklığının Esasları* (2. Baskı, Vedat 2012).

Tekil F, *Limited Şirket ve Kooperatifler Hukuku* (1994).

Yasan M, *Ortaklıklar Hukuku*, (1. Baskı, Seçkin 2021).

Yavuz M, 'Yargı Kararları Işığında Limited Şirketlerde Hisse Devir Sözleşmeleri' (2018) 38(445) *Vergi Dünyası* 147-153.

Yavuz, M, 'Anonim ve Limited Şirketlerde Pay Devrinin Ticaret Siciline Tescil ve İlanı' (2021) 40(473) *Vergi Dünyası* 72-77.

Yıldız Ş, *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku*, (1. Baskı, Arıkan 2007).

Yıldız Ş, 'Türk Ticaret Kanununun Tasarısının Limited Şirkete İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi' (2005) II(1) *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 449-468.